ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

THE RELATIONSHIP BETWEEN CASH FLOW ON THE LIQUIDITY AND ACCOUNTING ACCRUALS OF CONSUMER INDUSTRY GROUP AT REGISTERED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

ร้อยโทหญิง สารินี ศรีสงคราม
LT. SARINEE SRISONGKHRAM

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

THE RELATIONSHIP BETWEEN CASH FLOW ON THE LIQUIDITY AND ACCOUNTING ACCRUALS OF CONSUMER INDUSTRY GROUP AT REGISTERED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

LT. SARINEE SRISONGKHRAM

INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER ACCOUNTANCY SCHOOL OF ACCOUNTANCY
SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2022
COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY

ชื่อหัวข้อการค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
THE RELATIONSHIP BETWEEN CASH FLOW ON THE LIQUIDITY AND ACCOUNTING ACCRUALS OF CONSUMER INDUSTRY GROUP AT REGISTERED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

นักศึกษา ร้อยโทหญิง สารินี ศรีสงคราม รหัสประจำตัว 64500814

หลักสูตร บัญชีมหาบัณฑิต

คณะ บัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.เบญจพร โมกขะเวส

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สาระพัด)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)

.....กรรมการ
(ดร.เบญจพร โมกขะเวส)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้นับการค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณบดีคณะบัญชี

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)
วันที่ 1 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำสำคัญ กระแสเงินสด / สภาพคล่อง / รายการคงค้างของกิจการ

นักศึกษา ร้อยโทหญิง สารินี ศรีสงคราม

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.เบญจพร โมกขะเวส

หลักสูตร บัญชีมหาบัณฑิต

คณะ บัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ (2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลจากรายงานทางการเงินของบริษัทในรอบระยะเวลาบัญชีสำหรับปีสิ้นสุด ณ 31 ธันวาคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2565 รวมเป็นระยะเวลา 4 ปี จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้มี 36 บริษัท โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และรายการคงค้างจากดำเนินงาน และกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

TITLE	THE RELATIONSHIP BETWEEN CASH FLOW ON THE LIQUIDITY AND ACCOUNTING ACCRUALS OF CONSUMER INDUSTRY GROUP AT REGISTERED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND
KEYWORD	CASH FLOW, LIQUIDITY, ACCOUNTING ACCRUALS
STUDENT	LIEUTENANT SARINEE SRISONGKHRAM
ADVISOR	BENJAPORN MOKKHAVESA DR.
LEVEL OF STUDY	MASTER OF ACCOUNTANCY
FACULTY	SCHOOL OF ACCOUNTANCY SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR	2022

ABSTARCT

The objective of this research was to study the relationship between cash flows on the liquidity and account accruals of consumer industry group at registered in the Stock Exchange of Thailand. This is a quantitative research conducted using financial data from companies' financial reports for the accounting period ending on December 31, from the year 2019 to the year 2022, totaling four years. The sample consists of 36 companies. Statistical analysis techniques used include correlation analysis, multiple regression analysis, and multiple linear regression analysis.

The research findings reveal that net cash flows from operations have a positive relationship with the method of account accruals of companies, as measured by significant statistical indicators at the 0.01 level. However, net cash flows from investing activities, net cash flows from financing activities, current ratio, quick ratio, account receivable turnover ratio, and inventory turnover ratio do not have a significant relationship with account accruals from working capital accruals and net operation accruals, however net cash flows from operations do not have a significant relationship with account accruals from working capital accrual, as measured at the significant statistical levels of 0.05.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ คณบดีคณะบัญชี และ ดร.เบญจพร โมกขะเวส อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ รวมถึงการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ที่เป็นประโยชน์กับการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงประสบผลสำเร็จ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

อนึ่ง ผู้ศึกษาหวังว่าการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงขอมอบความดีงามทั้งหมดนี้ให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอมอบความกตัญญูกตเวทิตาคุณแด่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ผู้ศึกษาขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีรับฟังคำแนะนำจากผู้ที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาค้นคว้าอิสระต่อไป

ร้อยโทหญิง สารินี ศรีสงคราม
สิงหาคม 2566

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ II
กิตติกรรมประกาศ III
สารบัญ IV
สารบัญตาราง VI
สารบัญภาพ VII

บทที่ หน้า
1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3
กรอบแนวคิดในการวิจัย 3
สมมติฐานของการวิจัย 4
ขอบเขตของการวิจัย 5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6
นิยามศัพท์เฉพาะ 7

2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 9
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกระแสเงินสด 9
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพคล่อง 13
แนวคิดเกี่ยวกับรายการคงค้างของกิจการ 17
ทฤษฎีความพอใจสภาพคล่อง 22
ทฤษฎีคุณค่าของข้อมูล (Value Relevant) 23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 26

3 ระเบียบวิธีการวิจัย 41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 42
การเก็บรวบรวมข้อมูล 44
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา	49
การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	51
การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ	53
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการศึกษา	67
อภิปรายผลการศึกษา	72
ข้อจำกัดของการศึกษา	75
ข้อเสนอแนะของการศึกษา	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก	87
ภาคผนวก ข	90
ประวัติผู้วิจัย	101

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1 ข้อดีในการนำเสนอกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน 11
2 ข้อจำกัดในการนำเสนอกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน 11
3 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 35
4 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 42
5 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปร 50
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 51
7 การวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน 54
8 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน 57
9 การวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ 60
10 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ 63
11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 65

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 4
2 การวัดรายการคงค้างของกิจการ 20

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เผยกลยุทธ์ระยะ 3 ปี (2564-2566) เดินหน้าบูรณาการนวัตกรรม สู่วิถีธุรกิจยุคใหม่ เน้นเพิ่มผลลัพธ์เชิงบวกสู่สังคมและสิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวคิด "Redefine Thai Capital Market Resiliency ก้าวต่อไปตลาดทุนไทย สู่ความแข็งแกร่งของประเทศ" บูรณาการด้านนวัตกรรมสร้างประสิทธิภาพสูงสุดให้กับผู้มีส่วนร่วมในตลาดทุน ภายใต้กรอบการพัฒนาสู่ความยั่งยืน 4 ด้าน ได้แก่ 1) สร้างการเติบโตในตลาดทุน ด้วยการเพิ่มหลักทรัพย์ใหม่และขยายฐานผู้ลงทุน 2) ขยายโครงสร้างพื้นฐานผ่านกลไกการมีส่วนร่วมในตลาดทุน เพิ่มคุณภาพการบริการ และต่อยอดธุรกิจใหม่ 3) ขับเคลื่อนสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยการพัฒนาต่อยอด ESG และการเสริมสร้างพลังทางสังคม และ 4) เพิ่มขีดความสามารถทางธุรกิจและศักยภาพบุคลากร ทั้งการขยายตัวด้านธุรกิจและความเป็นเลิศด้านการดำเนินงาน เพื่อเป็นกลไกในการขยายโอกาสทางธุรกิจของอุตสาหกรรมตลาดทุนทั้งระบบ พร้อมสร้างผลลัพธ์เชิงบวกที่เป็นรูปธรรมสู่สังคมและสิ่งแวดล้อมขับเคลื่อนประเทศไทยให้เกิดการเติบโตอย่างมีสมดุลทั้งธุรกิจและสังคม (Balanced Growth) และในช่วงปลายเดือนสิงหาคมการควบคุมสถานการณ์ระบาดระลอกใหม่ของ COVID-19 สายพันธุ์เดลต้าในไทยมีแนวโน้มดีขึ้น โดยจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ลดลงต่อเนื่องในหลายพื้นที่ ประกอบกับการจัดงาน Thailand Focus ได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564 : ออนไลน์)

นับตั้งแต่ปีที่ผ่านมาถือว่าเป็นช่วงเวลาแห่งความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและไทย จากทั้งภัยธรรมชาติ สงครามทางการค้าและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการระบาดของ COVID-19 ที่ยังไม่คลี่คลายและกระทบต่อทุกภาคส่วน สำหรับผู้ประกอบธุรกิจแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องกังวลในช่วงเวลาเช่นนี้คือความอยู่รอดของกิจการ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่การมุ่งเน้นกำไร แต่ต้องเน้นรักษาสภาพคล่องของกิจการเช่นกัน และมาตรการเสริมสภาพคล่องที่ภาครัฐออกมาเพื่อช่วยเหลือธุรกิจที่ได้รับความเดือดร้อนจาก COVID-19 ระลอกใหม่กัน แม้วัตถุประสงค์หลักของการทำธุรกิจคือการแสวงหากำไร แต่หากต้องการให้ธุรกิจเดินหน้าได้ สิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงเช่นกันคือ “การรักษาสภาพคล่อง” ซึ่งหมายถึงการที่เจ้าของธุรกิจสามารถบริหารจัดการให้ธุรกิจมีกระแสเงินสดเพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจได้โดยไม่เกิดปัญหา มีเงินสดสำหรับจ่ายค่าแรงงานให้พนักงาน เงินต้นและดอกเบี้ยให้เจ้าหนี้ รวมถึงค่าวัตถุดิบและต้นทุนอื่นที่ใช้ดำเนินธุรกิจ สิ่งที่ผู้ประกอบการต้องตระหนักตลอดเวลา คือ ปัญหาสภาพคล่องอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่คาดคิด และที่เห็นได้ชัดคือ การระบาดของ COVID-19 ที่ต่อให้เตรียมวางแผนรับมือไว้ล่วงหน้าก็อาจไม่เพียงพอ เนื่องจากผลกระทบจาก COVID-19 มีความแตกต่างกันมาก (uneven) ระหว่างภาคเศรษฐกิจและผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม ทำให้ธุรกิจอาจไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564 : ออนไลน์) เช่น ผลการศึกษาของ พิมลวรรณ ตรีพัฒนสิทธิ์

และภัทรณัชชา โชติคุณากิตติ (2564) พบว่า อัตราส่วนทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

หลังวิกฤติ COVID-19 แม้เศรษฐกิจเริ่มกลับมาฟื้นตัว และเดินหน้าต่อไปได้บ้าง แต่แนวโน้มการฟื้นตัว ยังคงเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน และยังคงมีสิ่งที่คาดเดาไม่ได้ (นารินทิพย์ ท่องสายชล, 2564 : ออนไลน์) หากตัดสินใจเลือกลงทุนในบริษัทใดก็ตาม ควรพิจารณาเรื่องการบริหารจัดการสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียนให้ดี โดยบริษัทต้องไม่สะสมเงินทุนหมุนเวียนมากหรือน้อยจนเกินไป เพื่อลดความเสี่ยงในการดำเนินงานหากบริษัทเจอกับภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน บริษัทที่มีการบริหารจัดการสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียนได้ดีมีประสิทธิภาพ จะไม่ได้รับผลกระทบมาก และสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ (เจษฎา เจริญสันติพงศ์, 2564 : ออนไลน์) ดังนั้น สภาพคล่องทางการเงินจึงมีความสำคัญต่อความอยู่รอดในการทำธุรกิจ แม้บางบริษัทจะโชว์ตัวเลขกำไร แต่พบว่าขาดสภาพคล่องและถึงขั้นปิดกิจการ นั่นเป็นเพราะงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จมีการบันทึกตามเกณฑ์เงินค้าง ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ที่ไม่ใช่เงินสดรับจ่ายจริง จึงไม่รู้ว่าบริษัทมีเงินสดในมือมากน้อยแค่ไหน ดังนั้นถ้าจะดูว่าบริษัทนั้นๆ มีสภาพคล่องดีแค่ไหน ให้ดูงบกระแสเงินสด เพราะบริษัทจะบันทึกรายการทางบัญชีที่เกิดขึ้น ณ จุดที่บริษัทได้รับเงินเข้ามา ณ ตอนนั้น เช่น ขายสินค้าออกไปก็บันทึกรายการในงบกระแสเงินสดเมื่อได้รับเงินเข้ามาจริงๆ ทำให้งบกระแสเงินสดเปรียบเสมือนเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงการทำธุรกิจ (ฐิติเมธ โภคชัย, 2564 : ออนไลน์) เมื่อนักลงทุนเห็นข้อมูลในงบกระแสเงินสดจะเริ่มรู้ว่าเงินที่จ่ายไปนั้นไปไหนบ้าง ไปอยู่ที่สินค้าหรือจ่ายคืนเจ้าหนี้ หรือเห็นว่าได้รับเงินจากลูกค้าไม่เต็มจำนวน สิ่งเหล่านี้เป็นภาพที่ไม่สามารถรู้ได้จากงบกำไรขาดทุน แต่งบกระกระแสเงินสดจะบอกการเปลี่ยนแปลงของเงินท เมื่อรู้และเข้าใจจะทำให้กังวลกับสถานการณ์ของธุรกิจน้อยลงและเตรียมรับมือได้ (รุจรดา วัฒนาโกศัย, 2564 : ออนไลน์) เช่น ผลการศึกษาของ พิศมัย โกมลศรี (2561) พบว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน และรายการคงค้างมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำไรในอนาคต สอดคล้องกับ ยุวดี วงค์แวงน้อย (2563) ผลการศึกษาพบว่า กระแสเงินสดในกิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมการจัดหาเงิน ส่งผลกระทบต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

งบการเงินเป็นเครื่องมือของผู้บริหาร นักลงทุน สถาบันการเงิน นักวิเคราะห์และผู้สนใจทั่วไป ในการจัดทำรายงานทางการเงินของทุกบริษัทมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาทรัพยากรให้แก่กิจการ ให้ทราบถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท เพื่อมุ่งหวังให้การลงทุนได้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าและทำให้การลงทุนมีความเสี่ยงต่ำได้รับผลตอบแทนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของบริษัทไม่ควรให้ความสำคัญเพียงกำไรในงบกำไรขาดทุนเพียงอย่างเดียว แต่ควรต้องคำนึงถึงความสามารถในการทำกำไรด้านอื่น ๆ ประกอบ เพื่อให้การตัดสินใจลงทุนมีประสิทธิภาพ โดยการหาค่ารายการคงค้าง จะเป็นตัวปรับกำไรตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรที่เป็นกระแสเงินสด กรณีที่บริษัทมีรายการคงค้างสูงย่อมหมายความว่าบริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังน้อย ส่งผลให้บริษัทมีคุณภาพกำไรต่ำ ในทางตรงข้ามถ้ามีรายการคงค้างที่มีค่าต่ำแสดงว่าบริษัทได้มี

การแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังมากส่งผลให้บริษัทมีคุณภาพกำไรสูง (ดารานาถ พรหมอินทร์, 2560)

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดและสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Products) เป็นธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต หรือตัวแทนจำหน่ายสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย และธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ถือเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ สำหรับธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นแหล่งในการระดมเงินทุนจากประชาชนไปสู่ผู้ประกอบธุรกิจ อันเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดและสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการศึกษาพิจารณาข้อมูลทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากเทคนิคการประเมินคุณภาพกำไรตามเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ผลการศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์ต่อนักลงทุน นักวิเคราะห์ และผู้ใช้งบการเงินทั่วไป ในการนำข้อมูลช่วงปี 2562 ถึง 2565 มาประกอบการตัดสินใจลงทุน ส่วนภาคธุรกิจสามารถนำผลการศึกษามาพิจารณาตัวแปรที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพรายการคงค้างของกิจการให้ดีขึ้น และสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารงาน เนื่องจากพบว่าผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการพัฒนาตัวแบบกันมาอย่างต่อเนื่อง สะท้อนว่าตัวแบบนี้เหมาะสมในการนำมาวัดค่ารายการคงค้างของกิจการ ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐสามารถวางแผนพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดกับรายการคงค้างของกิจการ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นเนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ครอบคลุม ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงวางกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

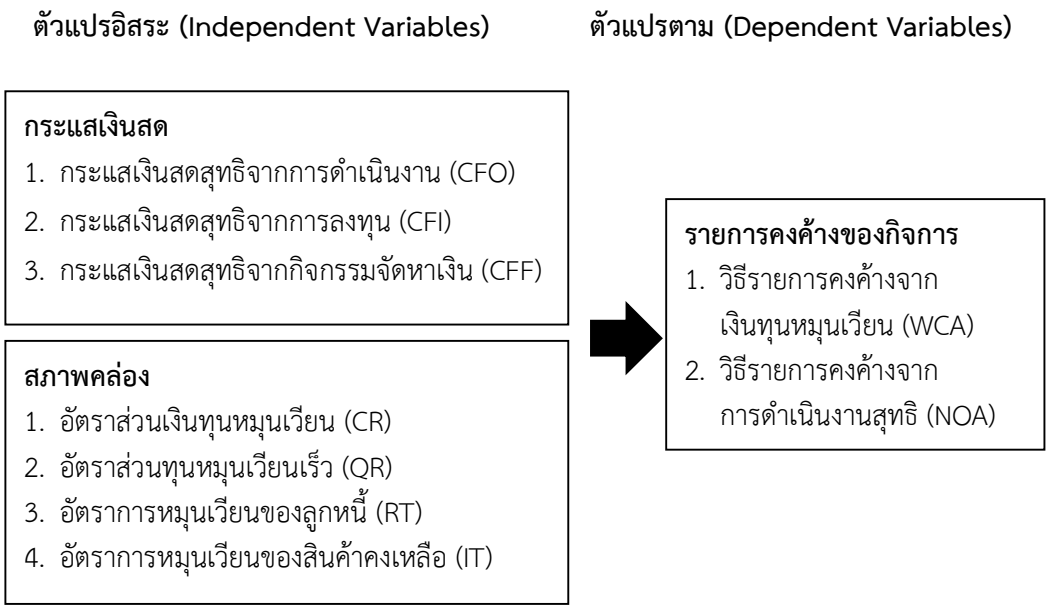

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดยสมมติฐานที่ 1 จะประกอบสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 1.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 1.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 2 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดยสมมติฐานที่ 2 จะประกอบสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 2.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 2.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 2.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 3 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดยสมมติฐานที่ 3 จะประกอบสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 3.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 3.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 3.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 4 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดยสมมติฐานที่ 4 จะประกอบสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 4.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 4.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 4.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 4.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาและตัวแปร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดและสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

- กระแสเงินสด ประกอบด้วย 1. กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน 2. กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน และ 3. กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน

- สภาพคล่อง ประกอบด้วย 1. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน 2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว 3. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และ 4. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- รายการคงค้างของกิจการ ประกอบด้วย 1. รายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และ 2. รายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจดทะเบียนและดำเนินกิจการต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2562 – 2565 ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมชั้นนำทางธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบด้วย หมวดธุรกิจของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน หมวดธุรกิจของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ และหมวดธุรกิจแฟชั่น โดยมีจำนวน 36 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary.Data) จากฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย https://www.setsmart.com ประกอบด้วยรายงานทางการเงิน และแบบ 56-1 ในระหว่างปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2565 รวมเป็นระยะเวลา 4 ปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ด้านวิชาการ

1.1 เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2 หากกระแสเงินสด และสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ จะช่วยสนับสนุนแนวคิดความพอใจสภาพคล่องกับแนวคิดรายการคงค้างของกิจการ กล่าวคือ การที่บริษัทมีสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วภายในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนจะทำให้เกิดกำไรโดยกิจการจะต้องมีการบริหารให้มีอัตราการหมุนเวียนให้เร็วที่สุด เพื่อให้เกิดสภาพคล่อง และหากมีการขายเป็นเงินเชื่อก็ต้องเรียกเก็บเงินให้เร็วที่สุด เพื่อให้สามารถเปลี่ยนมาเป็นเงินสดไว้ใช้ในบริษัท และการหาค่ารายการคงค้างเป็นตัวปรับกำไรตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรที่เป็นกระแสเงินสด เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนทฤษฎีพอใจสภาพคล่อง และทฤษฎีคุณค่าของข้อมูล (Value Relevant)

2. ประโยชน์ด้านการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 ประโยชน์ต่อนักลงทุน นักวิเคราะห์ และผู้ใช้งบการเงินทั่วไป สามารถนำผลจากการศึกษาในช่วงปี 2562 ถึง 2565 ครั้งนี้อธิบายตามแต่ละช่วงวงจรชีวิตธุรกิจ เพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน

2.2 ประโยชน์ต่อภาคธุรกิจ เพื่อนำไปพิจารณาว่า บริษัทควรมีกระแสเงินสดสุทธิ และสภาพคล่องมากน้อยเพียงใด เพื่อสนับสนุนให้เห็นว่าตัวแปรใดบ้างที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพรายการคงค้างของกิจการให้ดีขึ้น

2.3 ประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ อาทิเช่น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานกำกับดูแล ในการวิเคราะห์แนวโน้มกระแสเงินสดสุทธิและสภาพคล่อง กับรายการคงค้าง สำหรับวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.4 ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างงบกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการทำวิจัย หรือนำฐานข้อมูลไปใช้ในการขยายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคตต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

กระแสเงินสด (Cash flow) คือ การแสดงการเปลี่ยนแปลง การได้มาและการใช้จ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด เงินสดที่เข้าสู่บริษัท จะเรียกว่า Cash Inflows ส่วนเงินที่ออกจากบริษัทเรียกว่า Cash Outflows หรือถ้าจะพูดเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นก็คือ การนับเงินเข้า-ออกในกิจการ ถ้าเดือนนี้เงินไหลเข้ามากกว่าไหลออก กระแสเงินสดก็จะเป็นบวก แต่ถ้าเดือนนี้เงินไหลออกมากกว่าไหลเข้ากระแสเงินสดก็จะเป็นลบ

สภาพคล่อง หมายถึง เงินทุนที่ธุรกิจใช้หมุนเวียนในกิจการ และใช้เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ สามารถดำเนินงานไปได้อย่างเป็นปกติ ซึ่งจะอยู่ในรูปของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน เช่น เงินสด ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ และเจ้าหนี้การค้า ซึ่งจะสามารเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดได้ง่าย หรือสามารถนามาใช้หมุนเวียนในกิจการได้ภายในหนึ่งรอบระยะเวลาการดำเนินงาน

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) หมายถึง อัตราส่วนที่จัดอยู่ในกลุ่มทางการเงินที่บอกถึงสภาพคล่องของกิจการ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน จะบอกว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากพอที่จะชำระหนี้สินระยะสั้นหรือไม่

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio or Acid Test Ratio) หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพคล่องแทนการใช้อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน เนื่องจากสินทรัพย์หมุนเวียนบางประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่อง จึงไม่สามารถที่จะนำมาใช้ในการจ่ายหนี้สินระยะสั้นได้ โดยเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสภาพคล่องสูง เช่น เงินสดและลูกหนี้การค้ากับหนี้สินหมุนเวียน

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover) หมายถึง จำนวนครั้งที่กิจการสามารถเก็บเงินจากการขายเชื่อได้ หากอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้สูง หมายความว่า กิจการสามารถเก็บเงินจากการขายเชื่อได้เร็ว ในทางกลับกันอัตรานี้สูงเกินไป อาจหมายถึง กิจการเข้มงวดในการให้เครดิตลูกค้ามากเกินไปทำให้เสียเปรียบในการแข่งขัน ดังนั้น การนำอัตราส่วนนี้ไปเปรียบเทียบกับกิจการอื่น ต้องศึกษานโยบายการให้เครดิตทางการค้าควบคู่ด้วย

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) หมายถึง จำนวนครั้งที่กิจการสามารถขายสินค้าคงเหลือออกไปได้ ต้องมีการบริหารสินค้าคงเหลือไม่ให้มากหรือน้อยเกินไป หากอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูง หมายความว่า กิจการสามารถขายสินค้าได้เร็ว มีรายได้จากการขายสินค้าทำให้มีเงินสดมาใช้หมุนเวียนในกิจการ

รายการคงค้าง (Accruals) หมายถึง รายการทางบัญชีที่เกิดขึ้นแล้วในงวดบัญชีปัจจุบัน แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชีและมิได้มีการจ่ายเงินสด โดยกิจการจะบันทึกไว้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เข้าเกณฑ์การรับรู้ตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป รายการคงค้างจะแสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการได้อย่างแท้จริงนั้น จะต้องไม่เกิดการจัดการกำไรของผู้บริหาร โดยวิเคราะห์ผลจากวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) และวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA)

วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (Working capital accruals) หมายถึง ผลรวมการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นและหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลง

วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (Total Net Operation accruals) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างกำไรตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรที่เป็นกระแสเงินสด

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (Customer Industry Group) หมายถึง กลุ่มอุตสาหกรรมที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายสินค้า เพื่อการอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสินค้าที่จำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย ประกอบด้วย หมวดธุรกิจของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน หมวดธุรกิจของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ และหมวดธุรกิจแฟชั่น ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด ซึ่งประกอบด้วย กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน และสภาพคล่อง ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ กับรายการคงค้างของกิจการของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งวัดด้วยวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการค้นคว้า ทบทวนวรรณกรรมตามแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวิจัยดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกระแสเงินสด
2. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพคล่อง
3. แนวคิดเกี่ยวกับรายการคงค้างของกิจการ
4. ทฤษฎีความพอใจสภาพคล่อง
5. ทฤษฎีคุณค่าของข้อมูล (Value Relevant)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกระแสเงินสด

ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๗ (ปรับปรุง ๒๕๖๑) เรื่อง งบกระแสเงินสด โดยสภาวิชาชีพบัญชี ได้ให้ความหมายของ กระแสเงินสด (Cash Flow) คือการเข้าและออกของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของกิจการที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลารายงานหนึ่ง ผ่านการจำแนกประเภทกระแสเงินสดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ลงทุน และจัดหาเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดมาใช้ในการประเมินความสามารถในการก่อให้เกิดเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของกิจการ รวมทั้งความจำเป็นในการใช้กระแสเงินสดของกิจการ ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน และสภาวิชาชีพบัญชี (2561) ได้นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้โดยเฉพาะ ดังต่อไปนี้

เงินสด (Cash) หมายถึง เงินสดในมือและเงินฝากธนาคารที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม เช่น เงินสดย่อย เช็คที่ถึงกำหนดชำระแต่ยังไม่ได้นำฝาก เช็คเดินทาง เงินฝากธนาคารกระแสรายวัน และออมทรัพย์ เป็นต้น

รายการเทียบเท่าเงินสด (Cash equivalents) หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง และพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ มีความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่า เช่น บัญชีเงินฝากประจำอายุไม่เกิน 3 เดือน บัญชีเงินฝากประจำกับสถาบันการเงินที่มีข้อจำกัดในการเบิกหรือถอนเงิน วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (2557) กล่าวว่าเงินฝากประจำที่จัดเป็นรายการเทียบเท่าเงินสดควรมีลักษณะดังนี้

1. ไม่คาดว่าจะมีการต่ออายุของบัญชีเงินฝากประจำ
2. ไม่มีการนำเงินฝากประจำรายการดังกล่าวไปค้ำประกันการกู้ยืม
3. มีอายุครบกำหนดไม่เกิน 3 เดือน

ถ้าไม่เข้าข้อกำหนดดังกล่าวข้อใดข้อหนึ่ง ให้จัดเงินฝากประจำบัญชีนั้นเป็นสินทรัพย์ประเภท เงินลงทุนชั่วคราว

สำหรับ การจัดทำงบกระแสเงิน เป็นการจำแนกการวิเคราะห์รายการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของกิจการ ซึ่งจะแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการจัดหาเงิน โดยจัดเรียงรายการในงบกระแสเงินสดเพื่อแสดงให้เห็นถึงเงินสดรับและเงินสดจ่าย มีการแจกแจงอย่างเป็นระเบียบ และสามารถนำรายการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไปเปรียบเทียบกับปีก่อนเป็นจำนวนเท่าใด และแตกต่างจากปีก่อนอย่างไร

สภาวิชาชีพบัญชี (2561) กล่าวว่า การนำเสนองบกระแสเงินสด กิจการต้องแสดงกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างรอบระยะเวลารายงาน โดยจำแนกกระแสเงินสดเป็น 3 กิจกรรม ดังนี้

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flows from Operating Activities) เป็นกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้และรายจ่ายของกิจการ กระแสเงินสดรับได้แก่ เงินสดรับจากการขายสินค้าและการให้บริการ เงินสดรับจากรายได้อื่น เป็นต้น และกระแสเงินสดจ่ายได้แก่ เงินสดจ่ายจากซื้อสินค้าและบริการ เงินสดจ่ายเงินเดือนหรือค่าจ่างให้แก่พนักงาน และเงินสดจ่ายในการดำเนินงานด้านอื่น ๆ เป็นต้น

จำนวนเงินของกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมดำเนินงานจะเป็นข้อบ่งชี้ที่สำคัญที่แสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่เพียงพอเพื่อจ่ายชำระเงินกู้ยืม เพื่อการดำเนินงานของกิจการ เพื่อจ่ายเงินปันผล และเพื่อการลงทุนใหม่ๆ โดยไม่พึ่งพาการจัดหาเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบแต่ละรายการ ของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในอดีตจะเป็นประโยชน์เมื่อพิจารณาประกอบกับข้อมูลอื่นในการพยากรณ์กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในอนาคต

กิจการต้องแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานโดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้

1. วิธีทางตรง ซึ่งแสดงเงินสดรับและการจ่ายชาระเงินสดตามลักษณะของรายการหลักที่สำคัญ หรือ

2. วิธีทางอ้อม ซึ่งแสดงด้วยยอดกำไรหรือขาดทุนปรับปรุงด้วยผลกระทบของรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด รายการค้างรับ หรือค้างจ่ายของเงินสดรับหรือเงินสดจ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในอดีตหรือในอนาคต และรายการรายได้หรือค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดจาก

การลงทุนหรือการจัดหาเงิน ภายใต้วิธีทางอ้อม กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานหาได้จากการปรับปรุงกำไรหรือขาดทุนด้วยผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวดของสินค้าคงเหลือ ลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 รายการที่ไม่กระทบเงินสด เช่น ค่าเสื่อมราคา ประมาณการหนี้สิน ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ผลกำไรและขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ และกำไรที่ยังไม่ได้รับการจัดสรรจากบริษัทร่วม และ

2.2 รายการอื่นทั้งหมด ซึ่งผลกระทบของเงินสดถือเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน

ตารางที่ 1 ข้อดีในการนำเสนอกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

วิธีทางตรง	วิธีทางอ้อม
<u>ข้อดี</u>	<u>ข้อดี</u>
1. การแสดงรายการภายใต้วิธีทางตรง สะท้อนถึงการได้มาและใช้ไปของเงินสดที่มาจากการดำเนินงาน	1. เป็นวิธีที่จัดทำได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว เพราะเป็นการนำกำไรขาดทุนตามเกณฑ์คงค้างมาปรับปรุงด้วยผลกระทบของรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด
2. ข้อมูลที่ได้อาจเป็นประโยชน์ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต วางแผนในการจัดทำงบประมาณเงินสดได้	2. สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิทางบัญชีกับกำไรหรือกระแสเงินสดจากการดำเนินงานได้

ตารางที่ 2 ข้อจำกัดในการนำเสนอกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

วิธีทางตรง	วิธีทางอ้อม
<u>ข้อจำกัด</u>	<u>ข้อจำกัด</u>
- มีความยุ่งยากและข้อมูลของรายการหลักต่างๆ ของเงินสดรับและการจ่ายชำระเงินสดอาจทราบได้จากการบันทึกรายการบัญชีของกิจการ หรือการปรับปรุงรายการขาย ต้นทุนขาย ซึ่งกิจการอาจต้องเก็บข้อมูลเพื่อรองรับการจัดทำงบกระแสเงินสด	- มิได้แสดงข้อมูลของรายการหลักต่างๆ ของเงินสดรับและการจ่ายชำระเงินสดอย่างแท้จริง กิจการมักจัดทำงบกระแสเงินสดโดยวิธีทางอ้อมมากกว่า ซึ่งสังเกตได้จากงบกระแสเงินสดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ที่มา : วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (2557)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (Cash Flows from Investing Activities) แสดงให้เห็นรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดรายได้และกระแสเงินสดในอนาคต เฉพาะรายจ่ายที่ส่งผลให้เกิดการรับรู้สินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินเท่านั้นที่สามารถจัดประเภทเป็นกิจกรรมลงทุน

ตัวอย่างของกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมลงทุน สามารถแยกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. เงินสดรับหรือการจ่ายชำระเงินสดเพื่อการลงทุนที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและสินทรัพย์ระยะยาวอื่น รวมถึงอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน เงินลงทุนระยะยาว และเงินให้กู้ยืมระยะยาว

2. เงินสดรับหรือการจ่ายชำระเงินสดเพื่อลงทุนอื่น เช่น เงินลงทุนชั่วคราว และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น หรือเงินฝากประจำที่ไม่เข้านิยามของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (Cash Flows from Financing Activities) เป็นกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขนาดและองค์ประกอบของส่วนของเจ้าของและส่วนของการกู้ยืมของกิจการ ทั้งนี้ กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ในการคาดคะเนสิทธิเรียกร้องในกระแสเงินสดในอนาคตจากผู้ให้เงินทุนแก่กิจการ ตัวอย่างของกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมจัดหาเงิน คือ

- เงินสดรับจากการออกหุ้นหรือตราสารทุนอื่น
- การจ่ายชำระเงินสดให้กับผู้เป็นเจ้าของเพื่อซื้อหรือไถ่ถอนหุ้นของกิจการนั้น
- เงินสดรับจากการออกหุ้นกู้ เงินกู้ยืม ตั๋วเงิน พันธบัตร การจำนอง และเงินกู้ยืมระยะสั้นหรือระยะยาวอื่น
- การจ่ายชำระเงินสดคืนเงินกู้ยืม และ
- การจ่ายชำระเงินสดที่ผู้เช่าจ่ายเพื่อลดจำนวนคงเหลือของหนี้สินซึ่งเกี่ยวข้องกับสัญญาเช่า

ประโยชน์ของบกระแสเงินสด (เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์, 2554)

1. เพื่อช่วยประเมินความสามารถด้านการจัดหาเงินทุน การได้รับเงินทุน การจัดการเกี่ยวกับรายการเทียบเท่าเงินสด

2. เพื่อช่วยในการนำข้อมูลในงบกระแสเงินสด ไปประเมินมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่จะเกิดขึ้นในอนาคตกับธุรกิจอื่น ๆ

3. เพื่อช่วยให้ทราบถึงการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินทรัพย์หรือเพื่อการลงทุนหาดอกผลของธุรกิจว่ามีผลประโยชน์หรือผลตอบแทนมากน้อยเพียงใด

4. เพื่อช่วยให้ทราบถึงการนำเงินสดไปชำระหนี้สิน ตลอดจนดอกผลที่เกิดจากการก่อหนี้ของธุรกิจ

5. เพื่อช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นสภาพคล่องความสามารถในการดำเนินงาน และความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อวางแผนป้องกันความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

6. เพื่อทำให้ทราบถึงผลต่างระหว่างกำไรสุทธิกับเงินสดของธุรกิจ รวมถึงรายการที่ไม่กระทบเงินสด

วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (2557) กล่าวว่า รายการที่ไม่กระทบเงินสด (Non cash transaction) เป็นรายการเพิ่มขึ้นหรือลดลงที่เกี่ยวกับการลงทุนและจัดหาเงิน แต่รายการดังกล่าวนั้นไม่กระทบต่อเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น กระแสเงินสด (Cash Flows) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานขององค์กรที่วัดจากกระแสเงินสดเข้าออก โดยตัดรายการที่ยังไม่ได้

กระทบเงินสดออกไป จึงเป็นที่นิยมของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากได้ตัดผลต่างจากนโยบายบัญชีและพิจารณาเฉพาะรายการที่เป็นเงินสด (กุสุมา ดำพิทักษ์ และพนารักษ์ ปานมณี, 2560) ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์กระแสเงินสด ซึ่งกระแสเงินสดสุทธิที่ได้มาและ/หรือใช้ไปจากกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม สรุปได้ดังนี้

1) กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน คือ กระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ของกิจการ และจากกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน

2) กระแสเงินสดจากการลงทุน คือ กระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมเกี่ยวกับการได้มาและการจำหน่ายสินทรัพย์ระยะยาวและเงินลงทุนอื่นของกิจการ

3) กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน คือ กระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขนาดและองค์ประกอบของส่วนของเจ้าของและส่วนของการกู้ยืมของกิจการ

จากผลการศึกษาของ พิศมัย โกมลศรี (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน รายการคงค้าง และสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิ กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ผลการศึกษาพบว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน และรายการคงค้างมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต และในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ ยุวดี วงค์แวงน้อย (2563) ผลการศึกษาพบว่ากระแสเงินสด ได้แก่ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการจัดหาเงิน มีผลกระทบทางบวกต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ขณะที่ผลการศึกษาของ สุดารัตน์ หอมกลิ่น (2558) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับรายการคงค้างของกิจการ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ผลการศึกษากลับพบว่า กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อรายการคงค้างของกิจการตามตัวแบบที่ 1 กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อรายการคงค้างของกิจการตามตัวแบบที่ 2

แนวคิดเกี่ยวกับสภาพคล่อง

เฉลิมขวัญ ครุธบุญยงค์ (2554) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า เงินทุนหมุนเวียนที่ธุรกิจจัดหาเพื่อนำมาใช้ในการจัดหาสินทรัพย์หมุนเวียนหรือใช้ในการดำเนินงานสินทรัพย์หมุนเวียน หมายถึงสินทรัพย์ที่อายุการใช้งานไม่เกินหนึ่งปี ดังนั้นเงินทุนหมุนเวียนที่ธุรกิจจัดหามาเพื่อใช้ในการซื้อวัตถุดิบ จ่ายค่าแรงงาน จ่ายค่าเบี้ยประกันภัย จ่ายค่าขนส่ง จ่ายค่าโฆษณา จ่ายค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น

เสกศักดิ์ จำเริญวงค์ (2554) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียนไว้ว่า การบริหารเงินสด การบริหารลูกหนี้ การบริหารสินค้าคงคลัง โดยพยายามให้สินทรัพย์เหล่านั้นอยู่ในระดับที่พอเหมาะ มีสภาพคล่องเพียงพอ และมีต้นทุนเสียโอกาสต่ำสุด

ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ (2558) ได้ให้ความหมายของศัพท์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) คำนวณได้จาก สินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งกิจการต้องสำรองเงินทุนไว้สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อนที่จะได้รับเงินสดจาก

การขายสินค้าและบริการ หรือรับชำระหนี้จากลูกค้า ตัวอย่างของค่าใช้จ่ายในกิจการ เช่น ซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบ ชำระคืนเจ้าหนี้ ค่าจ้างพนักงาน ค่าเช่า เป็นต้น และเงินทุนหมุนเวียนจะช่วยรักษาสภาพคล่องให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้

สำหรับความหมายของ สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) คือ เงินสดหรือสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายใน 1 รอบระยะเวลาของการดำเนินธุรกิจหรือ 1 ปี ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ ตั๋วเงินรับ หรือที่เรียกว่าสินทรัพย์สภาพคล่อง

และ หนี้สินหมุนเวียน (Current Liability) คือ หนี้สินระยะสั้นที่มีกำหนดชำระคืนภายใน 1 รอบระยะเวลาบัญชีหรือ 1 ปี ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เงินกู้ยืมระยะสั้น ตั๋วเงิน รายการรับล่วงหน้าและค้างจ่าย

รายการต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความใส่ใจและไม่ควรละเลย เนื่องจากสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนมีความคล่องตัวสูง และส่งผลต่อกำไรของกิจการ จนอาจถึงขั้นกิจการล้มละลายได้ ดังนั้น จึงต้องมีการบริหารเงินทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และควรมีค่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของสินทรัพย์ทั้งหมด (ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ, 2558)

สุรกิจ คำวงศ์ปัน (2559) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพคล่องมีองค์ประกอบ คือ ระยะเวลา (Time) ที่ใช้การเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เป็นเงินสด จำนวนเงิน (Amount) ของสินทรัพย์สภาพคล่องที่เพียงพอต่อการจ่ายชำระค่าใช้จ่ายดำเนินงานและภาระหนี้สินที่ถึงกำหนด และต้นทุน (Cost) โดยสามารถแปลงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เป็นเงินสดได้อย่างทันเวลาด้วยต้นทุนที่ต่ำ ดังนั้น อัตราส่วนวัดสภาพคล่องภายใน (Internal Liquidity Ratios) ก็คือ อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจ่ายคืนภาระผูกพันทางการเงินระยะสั้น และการจ่ายชำระค่าใช้จ่ายดำเนินงานตามรอบระยะเวลาดำเนินงานตามปกติ หรือไม่เกิน 1 ปี

จึงสรุปได้ว่า การที่บริษัทมีสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วภายในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่าสินทรัพย์หมุนเวียนจะทำให้เกิดกำไรโดยกิจการจะต้องมีการบริหารให้มีอัตราการหมุนเวียนให้เร็วที่สุด เพื่อให้เกิดสภาพคล่อง และหากมีการขายเป็นเงินเชื่อต้องเรียกเก็บเงินให้เร็วที่สุด เพื่อให้สามารถเปลี่ยนมาเป็นเงินสดไว้ใช้ในบริษัท รวมทั้งสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน ที่จะทำให้บริษัทมีความคล่องตัวสูง มีความเสี่ยงต่ำ และมีกำไรในระดับที่น่าพอใจ โดยบริษัทควรมีการตรวจสอบอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ธุรกิจประเภทเดียวกันและขนาดเดียวกันอาจจะมีปริมาณเงินทุนหมุนเวียนต่างกัน ดังนั้นในการกำหนดปริมาณเงินทุนหมุนเวียน จึงต้องพิจารณาทั้งปัจจัยต่างๆ รวมทั้งผลกระทบต่อสภาพคล่องและทำไรของธุรกิจด้วย เฉลิมขวัญ ครุธบุญยงค์ (2554)

ทั้งนี้ สภาพคล่อง ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 1. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) 2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) 3. อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และ 4. อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า (IT) ดังนี้

1. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) ความสามารถในการจ่ายหนี้ระยะสั้นของบริษัท ผลลัพธ์ถ้าน้อยกว่า 1 แสดงว่าธุรกิจมีสินทรัพย์หมุนเวียน เช่น เงินสด ลูกหนี้ทางการค้า สินค้าคงเหลือ ฯลฯ ไม่พอจ่ายหนี้ระยะสั้น ซึ่งเป็นหนี้ที่ต้องจ่ายภายใน 1 ปี ทำให้ขาดสภาพคล่อง

ส่วนผลลัพธ์ถ้ามากกว่า 1 แปลว่าสภาพคล่องสูง และต้องดูเพิ่มเติมว่าบริษัทมีการใช้ทรัพย์สินหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ถือเงินสดเกินความจำเป็น (ศุภณัฐ สามห้วย, 2561)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) (เท่า)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

จากการศึกษาของ โชษิตา เปสตันยี และ สรียา วิจิตรเสถียร (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กิจการสามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ โดยการบริหารสัดส่วนเงินทุนหมุนเวียนให้มีสภาพคล่องสูง ขณะที่ผลการศึกษาของ ศิริเพ็ญ มานะวนิชกุล (2553) ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของอุตสาหกรรมเครื่องหนังมีประสิทธิภาพการดำเนินงานต่ำสุดในอุตสาหกรรมแฟชั่น ในขณะที่อุตสาหกรรมสิ่งทอต้นน้ำมีอัตราเฉลี่ยสูงสุดในอุตสาหกรรมแฟชั่น

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่องที่แท้จริงของกิจการว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสภาพคล่องสูง(สินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว ซึ่งได้แก่สินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยสินค้าคงเหลือและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ เป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ถ้าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วสูง แสดงว่ากิจการมีสินทรัพย์คล่องตัวเมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียนแล้วมีจำนวนมากหรือสภาพคล่องที่แท้จริงของกิจการดี

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) (เท่า)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาของ ภาณะพันธ์ เพ็ชรไพศาล และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2563) พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว มีผลกระทบต่ออัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในขณะที่ผลการวิจัยของขวัญนภา เศิกศิริ, สมใจ บุญหมื่น, และไวยธนภณ วิมูลอาจ (2561) พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วไม่มีอิทธิพลต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ

3. อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover) เปรียบเทียบระหว่างยอดขายสุทธิกับลูกหนี้การค้า แสดงถึงจำนวนครั้งของวงจรลูกหนี้ในรอบระยะเวลาของบัญชี และความสามารถที่จะแปรลูกหนี้เป็นเงินสด เมื่อเทียบกับการขาย (Doithai, 2560: ออนไลน์)

อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) (เท่า) = ขายสุทธิ / ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย

จากการศึกษาของ ศิริเพ็ญ มานะวนิชกุล (2553) ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ของอุตสาหกรรมเครื่องหนังมีประสิทธิภาพการดำเนินงานต่ำสุดในอุตสาหกรรมแฟชั่น ในขณะที่อุตสาหกรรมสิ่งทอต้นน้ำ มีอัตราเฉลี่ยสูงสุดในอุตสาหกรรมแฟชั่น และการศึกษาของ โสภณ บุญถนอมวงศ์ (2558) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ที่แสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ และอัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ในงบการเงิน บ่งชี้ถึงฐานะทางการเงิน สภาพคล่อง ผลการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

4. อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า (Inventory Turnover) วัดสภาพคล่องของสินค้าคงเหลือใช้วัดจำนวนครั้งที่ขายสินค้าในรอบระยะเวลาบัญชี ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่า ในงวดของการวิเคราะห์กิจการสามารถจำหน่ายสินค้าได้เท่าไร (เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, 2561)

อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (IT) (เท่า) = ต้นทุนขายสินค้า / สินค้าคงเหลือเฉลี่ย

จากการศึกษาของ ศิริเพ็ญ มานะวนิชกุล (2553) ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ของอุตสาหกรรมเครื่องหนังมีประสิทธิภาพการดำเนินงานต่ำสุดในอุตสาหกรรมแฟชั่น ในขณะที่อุตสาหกรรมสิ่งทอต้นน้ำ มีอัตราเฉลี่ยสูงสุดในอุตสาหกรรมแฟชั่น และจากการศึกษาของโสภณ บุญถนอมวงศ์ (2558) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าที่แสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ และอัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ในงบการเงิน บ่งชี้ถึงฐานะทางการเงิน สภาพคล่อง ผลการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

แนวคิดเกี่ยวกับรายการคงค้างของกิจการ

1. ความหมายของรายการคงค้าง

รายการคงค้าง (Accruals) นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ดังนี้

ดาวเรือง แสงคำและจอมใจ แซมเพชร (2560) คุณภาพของรายการคงค้างหมายถึง ความสามารถของรายการคงค้างที่จะสะท้อนกระแสเงินสดในอดีตปัจจุบันและอนาคตได้และไม่ได้เกิดจากการตกแต่งกำไรของผู้บริหาร

พิศมัย โกมลศรี (2561) รายการคงค้างหมายถึงรายการที่ยังไม่ได้รับหรือจ่ายเงินสด แต่กิจการจะต้องบันทึกเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายเมื่อไหร่การดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นและเข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการตามเกณฑ์คงค้าง

สรุปได้ว่า รายการคงค้าง หมายถึง รายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทางบัญชีที่ยังไม่ได้รับหรือจ่ายเงินสด แต่กิจการจะต้องบันทึกไว้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่าย เมื่อรายการนั้นเข้าเกณฑ์การรับรู้ตามมาตรฐานการบัญชีรับรองทั่วไป การที่รายการคงค้างจะสะท้อนถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานอย่างแท้จริงได้นั้น จะต้องไม่เกิดจากการจัดการกำไรของผู้บริหารจึงจะถือว่าเป็นกำไรที่มีคุณภาพ

2. ตัวแบบรายการคงค้าง

ตัวแบบรายการคงค้างถูกพัฒนาขึ้นเพื่อวิเคราะห์คุณภาพกำไร (Quality of Earnings) Graham and Dodd (1934) ถือได้ว่าเป็นผู้ริเริ่มใช้คุณภาพกำไรในการวิเคราะห์หลักทรัพย์จากการสร้างแบบจำลองประเมินราคาหลักทรัพย์ในตลาดหุ้นวอลล์สตรีทของสหรัฐอเมริกา และเขียนลงในหนังสือ Security Analysis ว่ากำไรต่อหุ้นเป็นสัมประสิทธิ์ของคุณภาพ (Coefficient of Quality) ที่ช่วยสะท้อนถึงนโยบายการจ่ายเงินปันผล ลักษณะเฉพาะของบริษัท ธรรมชาติของการดำเนินงานบริษัท และปัจจัยมหภาคทางเศรษฐกิจ ต่อมา O'Glove (1987) ได้แนะนำนักลงทุนว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบของกำไรจะทำให้ผู้วิเคราะห์สามารถประเมินเสถียรภาพของกำไร (Earnings Sustainability) ได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีงานศึกษาอื่นๆ ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไร เช่น กำไรที่มีคุณภาพสูงควรเป็นกำไรที่ยั่งยืน (Sustainable Earnings) คุณภาพกำไรที่สูงกว่าจะต้องรับรู้ผลขาดทุนได้ทันเวลากว่า (Timely loss recognition) เพราะการรับรู้ผลขาดทุนที่จะช่วยสะท้อนปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลลบกับบริษัทได้มากกว่า

คุณภาพกำไรจึงมีความหมายแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ศึกษาโดยบางคนมองว่า คุณภาพกำไรสามารถวัดได้จากความยั่งยืนหรือความมีเสถียรภาพของกำไร (Earnings Persistence) ที่เกิดขึ้น โดยกำไรที่มีคุณภาพจะสะท้อนให้เห็นได้จากกำไรที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลายาวนานและต่อเนื่อง หรืออาจมองว่าคุณภาพของกำไรสามารถอธิบายโดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรกับผลตอบแทน ยิ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างกำไรและผลตอบแทนไปในทิศทางเดียวกันมากเท่าไหร่ก็แสดงว่ากำไรยิ่งมีคุณภาพมากขึ้นเท่านั้น ในขณะที่ FASB (The Financial Accounting Standard Board) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไรไว้ใน FASB's Discussion Memorandum on Materiality ว่ากำไรที่แท้จริง (Real Earnings) หรือกำไรที่มีคุณภาพควรเป็นกำไรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ และสามารถนำมาเปลี่ยนเป็นเงินสดที่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้ และเป็นกำไรที่ได้มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ รวมถึงกิจกรรมที่มีนัยสำคัญที่ก่อให้เกิดกำไรได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้นจากความหมายนี้ คุณภาพกำไรหรือกำไรที่แท้จริง จึงเป็นจำนวนที่อยู่ระหว่างกำไรสุทธิทางบัญชีกับกระแสเงินสดสุทธิจากการกิจกรรมดำเนินงาน นอกจากนี้คุณภาพของกำไรยังเป็นตัวชี้วัดสุขภาพทางการเงินของบริษัท

โดยบ่งบอกถึงความสามารถในการสะท้อนกำไรที่แท้จริงในปัจจุบันของบริษัท รวมถึงความสามารถในการทำนายกำไรที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของรายงานกางการเงินของบริษัท Penman (2003) และบ่งชี้ความแตกต่างของกำไรสุทธิที่ได้เปิดเผยในรายงานทางการเงินกับผลประกอบการที่แท้จริงของบริษัท Pratt (2000) ตลอดจนบ่งบอกถึงความมีเสถียรภาพของรายงานทางการเงินของบริษัท Bellovary et al. (2005) ในบางครั้ง คุณภาพกำไรอาจนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อค้นหาสัญญาณเตือนภัยของตัวเลขทางบัญชีที่กิจการจัดทำขึ้น ซึ่งสัญญาณเตือนภัยดังกล่าวอาจเป็นตัวบ่งชี้ว่าลักษณะโครงสร้างของกิจการอาจกำลังเปลี่ยนไปจากเดิมหรือเป็นตัวบ่งชี้ว่าตัวเลขต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงินอาจทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิดได้ สัญญาณดังกล่าวจะเป็นเครื่องเตือนใจให้ผู้ใช้งบการเงินใช้ความระมัดระวังในการวิเคราะห์งบการเงินให้มากขึ้น วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (2543)

ต่อมาได้มีผู้ที่พยายามทำความข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพกำไรและวิธีการวัดคุณภาพกำไร นั่นคือ Dechow et al. (2010) และได้ให้คำนิยามคุณภาพกำไรไว้ว่ากิจการที่มีคุณภาพกำไรสูงจะให้ข้อมูลลักษณะสำคัญที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทและเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากกว่ากิจการที่มีคุณภาพกำไรต่ำ โดยได้ให้ลักษณะสำคัญของคุณภาพกำไรไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. คุณภาพกำไรขึ้นอยู่กับข้อมูลว่าข้อมูลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่ จากความหมายนี้ คุณภาพกำไรจึงถูกนิยามขึ้นมาเพื่อใช้ในบริบทของแบบจำลองที่ใช้ในการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นคุณภาพกำไรจึงไม่มีความหมาย

2. คุณภาพกำไร คือ คุณภาพของตัวเลขกำไรที่ปรากฏอยู่ในรายงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าตัวเลขดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานเชิงการเงินของบริษัทหรือไม่ ทำให้เราไม่สามารถสังเกตเห็นคุณภาพกำไรได้

3. คุณภาพกำไร คือ สิ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจโดยต้องมีความเกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่สนใจและความสามารถของระบบบัญชีที่ใช้วัดผลการดำเนินงาน

แม้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะใช้คุณภาพกำไรในการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์เพื่อใช้ตัดสินใจลงทุน แต่คุณภาพกำไรยังสามารถใช้ในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางด้านการเงินได้อีกด้วย

โดยรวมแล้ว คุณภาพกำไรจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงตัวเลขกำไรที่บริษัทรายงานโดยเป็นกำไรจากการดำเนินงานของบริษัทอย่างแท้จริงและเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และเป็นกำไรที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เพียงพอต่อความต้องการในการดำเนินงานของบริษัท

จากแนวคิดของการวัดคุณภาพกำไร ทำให้คุณภาพกำไรถูกใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เนื่องจากผู้บริหารบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีแนวโน้มที่จะสร้างผลกำไรเกินจริง เพื่อทำให้กำไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้นและส่งผลให้ราคาหุ้นของบริษัทตอบสนองในทิศทางบวก ผู้บริหารจึงนำหลักการบัญชีเข้ามาเป็นเครื่องมือในการสร้างข้อมูลที่เป็นเท็จ เช่น การเลือกใช้วิธีการบัญชีที่แสดงกำไรเร็วขึ้น การดำเนินการโดยการสร้างรายการทางธุรกิจ บันทึกรายได้ล่วงหน้า การสร้างรายได้หรือกำไรเทียม การสร้างกำไรที่ไม่ได้เกิดจากผลการดำเนินงาน (Non-Core Operating profit) การปิดบังหนี้สินผ่านงบแสดงฐานะทางการเงิน ซึ่งถือเป็นการลดคุณภาพของกำไร ด้งนั้น งบการเงินจึงมีความสำคัญต่อผู้บริหาร นักวิเคราะห์ สถาบันการเงินและผู้ลงทุนทั่วไป เพราะเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ผู้ใช้งบการเงินจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางด้านบัญชี มิใช่ดูเพียง

ตัวเลขกำไรอย่างเดียว ดังนั้น เราจึงสามารถใช้การวิเคราะห์คุณภาพกำไรในการประเมินความเสี่ยงของหลักทรัพย์ หรือค้นหาสัญญาณเตือนภัยของตัวเลขทางบัญชี เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินมีความระมัดระวังในการใช้งบการเงินมากขึ้น

ในงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพกำไรจะใช้ตัววัดคุณภาพกำไรทั้งตัววัดคุณภาพกำไรที่ใช้ข้อมูลทางด้านบัญชี (Accounting-based Earnings Attribute Measures) ละตัววัดคุณภาพกำไรที่ใช้ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์ (Market-based Earnings Attribute Measures) หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง ณัฐชานนท์ โกมุทพุฒิพงศ์ (2557) แต่ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการใช้คุณภาพกำไรของกิจการเป็นตัวแทนของความถูกต้องของรายงานทางการเงิน จึงเลือกใช้เกณฑ์คงค้างเป็นตัววัดคุณภาพกำไร เนื่องจากเกณฑ์คงค้างถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในงานวิจัยและเป็นตัววัดคุณภาพกำไรที่สามารถบ่งบอกได้ถึงการตกแต่งตัวเลขของผู้บริหาร โดยนอกจากเกณฑ์คงค้างจะสะท้อนการเลือกใช้นโยบายบัญชีแล้ว ยังสะท้อนเวลาในการรับรู้รายได้ค่าใช้จ่าย การตีราคาสินทรัพย์ และการเปลี่ยนแปลงประมาณการของผู้บริหารอีกด้วย DuCharme et al (2000)

เกณฑ์คงค้างหรือรายการคงค้าง (Accruals) คือ รายการที่ถูกบันทึกให้อยู่ในงวดบัญชีที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์คงค้าง โดยคำนึงถึงรายได้และค่าใช้จ่ายที่ควรรับรู้ในงวดบัญชีนั้น เพื่อให้งบการเงินที่จัดทำขึ้นสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานในงวดนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม แม้ว่ารายการที่ถูกบันทึกในงวดบัญชีนั้นอาจยังไม่มีการรับหรือจ่ายเงินเกิดขึ้นจริงก็ตาม ดังนั้น มูลค่าของรายการคงค้างรวม จึงเท่ากับ ผลต่างระหว่างกำไรและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานซึ่งเรียกว่า Cash Flow Statement Approach ดังสมการต่อไปนี้

$$TA_{i,t} = Earning_{i,t} - CFO_{i,t}$$

โดยที่

$TA_{i,t}$	=	รายการคงค้างรวมของบริษัท i ในงวดที่ t
$Earning_{i,t}$	=	ผลกำไรของบริษัท i ในงวดที่ t
$CFO_{i,t}$	=	กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานของบริษัท i ในปีที่ t

มีงานวิจัยหลายงานที่ใช้คุณภาพกำไร (Earnings Quality) ในการหาการตกแต่งกำไรของกิจการ โดยการตกแต่งกำไร (Earnings Management) หมายถึง การปรับแต่งผลการดำเนินงานด้วยความจงใจที่จะสร้างภาพลักษณ์ของผลการดำเนินงานให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ Mulford and Comiskey (1996) โดยการที่ผู้บริหารเข้าแทรกแซงกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินที่จะเสนอต่อผู้ใช้งบการเงินภายนอกด้วยความจงใจโดยมีวัตถุประสงค์จะสร้างผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นสำคัญ Schipper (1989) รวมถึงการประมาณการทางบัญชีต่าง ๆ เพื่อบิดเบือนข้อมูลในงบการเงิน ทำให้งบการเงินไม่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง กฤษณา กัมปนาทโกศล (2550) โดยวิธีการตกแต่งกำไรแบ่งออกได้เป็น 3 วิธี คือ การเลือกใช้นโยบายบัญชี การตีราคาหรือการประมาณการตัวเลขทางบัญชีใหม่ และการเร่งรับรู้รายได้หรือการชะลอการรับรู้ค่าใช้จ่าย เช่น การเพิ่มกำไรในงวดปัจจุบันให้สูงขึ้นด้วยการรับรู้รายได้ให้เร็วขึ้นกว่าที่ควรจะเป็น หรือทำให้กำไรงวดปัจจุบันลดลง โดยการตั้งสำรองค่าเผื่อต่าง ๆ มากเกินไป ทำให้กำไรของบริษัท

ไม่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง DuCharme et at. (2000) ซึ่งการตีราคาหรือการประมาณการตัวเลขทางบัญชีใหม่ และการเร่งรับรู้รายได้หรือการชะลอการรับรู้ค่าใช้จ่ายนั้นเป็นการบริหารเกณฑ์คงค้าง แต่การจะเลือกใช้วิธีเหล่านี้ ก็ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวผู้บริหารเอง นอกจากนั้นยังเป็นทางเลือกที่ผู้บริหารมักใช้ในการตกแต่งกำไร เนื่องจากไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน Cormier and Magnan (1996) และการตกแต่งกำไรก็ไม่ผิดต่อมาตรฐานการบัญชีอีกด้วย ดังนั้น เพื่อผลประโยชน์ของตนเองผู้บริหารจึงอาจเลือกตกแต่งกำไรซึ่งการตกแต่งกำไรมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรในทิศทางตรงกันข้ามหากบริษัทมีการตกแต่งกำไรมาก ก็จะยิ่งทำให้คุณภาพกำไรของบริษัทมีแนวโน้มที่ลดลง

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้คำนึงถึงข้อจำกัดในการที่ผู้บริหารจะเลือกใช้นโยบายการบัญชีเป็นทางเลือกในการตกแต่งกำไร นั่นคือ บริษัทไม่สามารถเลือกเปลี่ยนนโยบายบัญชีได้ตามต้องการ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีต้องผ่านการพิจารณากระบวนการทางบัญชีของบริษัทรวมถึงการรับรู้รายได้ตามมาตรฐานการบัญชี

3. การวัดคุณภาพกำไรด้วยรายการคงค้างของกิจการ

จากการทบทวนวรรณกรรมตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น มีนักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษารายการคงค้างของกิจการ พบว่าผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการพัฒนาตัวแบบกันมาอย่างต่อเนื่อง สะท้อนว่าตัวแบบนี้เหมาะสมในการนำมาวัดค่ารายการคงค้างของกิจการ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สะท้อนถึงคุณภาพกำไรผ่านรายการคงค้าง 2 ด้าน ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2 แสดงการวัดรายการคงค้างของกิจการ

1. วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (Working capital accruals : WCA) สามารถคำนวณได้จาก

$$\text{วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA)} = \frac{\begin{array}{l}\text{การเพิ่มขึ้นในบัญชีลูกหนี้} \\ + \text{การเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือ} \\ + \text{การลดลงในบัญชีเจ้าหนี้และค้างจ่าย} \\ + \text{การลดลงในภาษีค้างจ่าย} \\ + \text{การเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ} \\ + \text{การลดลงหนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ}\end{array}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) หมายถึง รายการคงค้างโดยจะพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นและหนี้สินหมุนเวียนที่ (ศิริมา แก้วเกิด, 2559) ทั้งนี้ สำหรับการวัดค่าตัวแปร WCA ในลักษณะนี้มีงานวิจัยในอดีตได้นำมาใช้วัดค่าความสัมพันธ์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

จากผลการศึกษาของ อิสรี สุขสว่าง (2550) ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพกำไรทั้งสองวิธีให้ผลที่เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีคุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ พรรณทิพย์ อย่างกลั่น (2558) ได้ทำการศึกษาคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานในระดับที่ค่อนข้างสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ ศิริมา แก้วเกิด (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านคุณภาพกำไร วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน สัมพันธ์กับงานวิจัยของ ณัฐชรัตน์ สินธุชัย (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนราคาต่อหุ้นกับคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการการดำเนินงาน ในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับคุณภาพกำไรเฉพาะการวัดคุณภาพกำไรจากความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดยไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรวัดด้วยวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนเช่นเดียวกับการศึกษาของ ดารานาถ พรหมอินทร์ (2560) พบว่าคุณภาพกำไรวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์ ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินดอลลาร์สหรัฐ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกับราคา

2. วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (Total Net Operation accruals : NOA) สามารถคำนวณได้จาก

$$\text{วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (NOA)} = \frac{\text{กำไรก่อนรายการพิเศษ} - \text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (NOA) หมายถึง องค์ประกอบที่ใช้ในการปรับปรุงกำไรก่อนรายการพิเศษที่จัดทำตามหลักเกณฑ์คงค้าง เพื่อคำนวณหากระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (ศิริมา แก้วเกิด, 2559) ทั้งนี้ สำหรับการวัดค่าตัวแปร NOA ในลักษณะนี้มีงานวิจัยในอดีตได้นำมาใช้วัดค่าความสัมพันธ์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จากผลการศึกษาของ อิสรี สุขสว่าง (2550) ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพกำไรทั้งสองวิธีให้ผลที่เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีคุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ที่ดี สัมพันธ์กับงานวิจัยของ พรรณทิพย์ อย่างกลั่น (2558) ได้ทำการศึกษาคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพใน

การดำเนินงานในระดับที่ค่อนข้างสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ ศิริมา แก้วเกิด (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านคุณภาพกำไร วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน สัมพันธ์กับงานวิจัยของ ณัฐชรัตน์ สินธุชัย (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนราคาต่อหุ้นกับคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการการดำเนินงาน ในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับคุณภาพกำไรเฉพาะการวัดคุณภาพกำไรจากความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดยไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรวัดด้วยวิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ดารานาถ พรหมอินทร์ (2560) พบว่าคุณภาพกำไรวิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาหลักทรัพย์ ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินดอลลาร์สหรัฐ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกับราคาหลักทรัพย์

จากสูตรการคำนวณรายการคงค้างทั้ง 2 วิธีข้างต้น รายการคงค้างเป็นตัวปรับกำไรตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรที่เป็นกระแสเงินสด หากบริษัทมีผลจากการคำนวณรายรายการคงค้างมากนั้น หมายถึงบริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังน้อย ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพกำไรของบริษัทที่ต่ำ ในทางตรงกันข้ามนั้นหากผลจากการคำนวณรายการคงค้างต่ำ หมายถึงบริษัทได้แสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังมาก ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพกำไรของบริษัทที่สูง (ธนวันต์ กนกวลี, 2565)

ทฤษฎีความพอใจสภาพคล่อง

ทฤษฎีความพอใจสภาพคล่อง (Theory Liquidity Preference) เคนส์ เสนอว่า อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดถูกกำหนดจากดุลยภาพระหว่างความต้องการในการถือเงินและอุปทานของเงิน (ซึ่งถูกกำหนดจากธนาคารกลาง) เคนส์ สรุปว่า ความต้องการในการถือเงินของบุคคล ประกอบด้วย 1) การถือเงินเพื่อการจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจาวัน เช่น การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและสันทนาการเป็นต้น 2) การถือเงินเพื่อการใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน เช่น ค่าใช้จ่ายในยามเจ็บไข้ได้ป่วย หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้วางแผนมาก่อน และ 3) การถือเงินเพื่อการเก็งกำไร เช่น การถือเงินเพื่อการลงทุนเพื่อแสวงหาส่วนต่างจากราคาพันธบัตร (Capital Gain) เป็นต้น โดยที่ความต้องการในการถือเงินเพื่อการจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันและความต้องการในการถือเงินจะขึ้นอยู่กับรายได้ เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉินขึ้นอยู่กับรายได้ส่วนความต้องการในการถือเงินเพื่อการเก็งกำไรผกผันกับอัตราดอกเบี้ย พื้นฐานแนวคิดข้างต้น บุคคลจะถือเงินโดยคำนึงถึง ค่าเสียโอกาสของเงินด้วย กล่าวคือ หากบุคคลเลือกที่จะถือเงินสด เพื่อดำรงสภาพคล่องย่อมต้องเสียสละดอกเบี้ยอันเป็นค่าเสียสละดอกเบี้ยอันเป็นค่าเสียโอกาสหรือเป็นผลตอบแทนจากการถือสินทรัพย์อื่นที่มิใช่เงิน ดังนั้นอุปสงค์หรือความต้องการ

ในการถือเงินจึงมีความผกผันกับอัตราดอกเบี้ย โดยสาเหตุที่อัตราดอกเบี้ยมีความผกผันกับความต้องการในการถือเงิน เพราะหากอัตราดอกเบี้ยสูงย่อมมีผลให้ค่าเสียโอกาสในการถือเงินสูงขึ้น บุคคลย่อมเลือกถือหลักทรัพย์ นอกจากราคาต่ำแล้ว ยังให้ผลตอบแทนสูงอีกด้วย ในขณะเดียวกันหากอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มลดต่ำลง ราคาหลักทรัพย์ย่อมมีแนวโน้มสูงขึ้นผู้ถือหลักทรัพย์ ย่อมได้ผลต่างของส่วนทุน (Capital Gains) โดยที่บุคคลจะขายหลักทรัพย์เพราะได้กำไรนั่นเอง และหากอัตราดอกเบี้ยลดลงไปเรื่อย ๆ อีก และบุคคลไม่ขายหลักทรัพย์ จะได้ผลตอบแทนลดลง ดังนั้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยลดลง บุคคลจะขายหลักทรัพย์และหันมาถือเงินสดมากขึ้นนั่นเอง (Keynes, 1936)

จากการศึกษาของ ผ่องพรรณ ไกรสรสวัสดิ์ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้นำ ทฤษฎีความพอใจสภาพคล่องมาใช้ในการศึกษา และได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไรมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ หากดอกเบี้ยเงินฝากต่ำคนจะไม่นิยมฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์แต่จะนิยมซื้อหลักทรัพย์สูงขึ้นทำให้ราคาหลักทรัพย์ปรับตัวสูง มีผลทำให้คนขายหลักทรัพย์เพราะจะได้กำไรจากการขายและจะหันมาถือเงินเพื่อไว้เก็งกำไรสูงขึ้น และจากการศึกษาของ พิมพ์ลภัชญ์ พัฒนชัย (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไรนี้มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยอย่างผกผัน หากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไรจะลดลง แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยลดลงความต้องการถือเงินประเภทนี้จะสูงขึ้น

ดังนั้น การบริหารเงินทุนหมุนเวียนเชื่อมโยงเข้ากับทฤษฎีความพอใจสภาพคล่อง จะต้องอาศัยดุลยพินิจในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้ธุรกิจมีกำไรและสภาพคล่อง ในความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ซึ่งอาจแก้ปัญหาแหล่งเงินทุนระยะสั้นที่นำมาจ่ายชำระหนี้ให้ทันกำหนด ยกตัวอย่างการกู้ยืมเงินจากธนาคารมาจ่ายชำระหนี้ให้ทันกำหนด แต่ในทางกลับกันกลับมีปัญหาสภาพคล่องมากกว่าเดิม เพราะการหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนระยะสั้นจะมีผลทำให้อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดลง

ทฤษฎีคุณค่าของข้อมูล (Value Relevant)

Lev and Zarowin (1999) ได้ให้ความหมายของงานวิจัยเกี่ยวกับความมีคุณค่าของข้อมูล (Value relevance) ไว้ว่า เป็นงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทางการบัญชี (Accounting data) กับตัวแปรตามคือมูลค่าของตลาดทุน (Capital market values) เช่น ราคาหลักทรัพย์และผลตอบแทนของหลักทรัพย์ โดย Barth (2000) กล่าวว่าข้อมูลทางการบัญชีที่เปิดเผยอยู่ในงบการเงินของบริษัทนั้นจะมีคุณค่า (Value relevance) ก็ต่อเมื่อข้อมูลทางการบัญชีนั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัววัดมูลค่าของหลักทรัพย์ เช่น ราคาหลักทรัพย์

ความมีคุณค่าของข้อมูลกำไรทางการบัญชีต่อตลาดทุนเริ่มได้รับความสนใจศึกษาในงานวิจัยทางการบัญชีเนื่องมาจากงานวิจัยของ Ball and Brown (1968) และ Beaver (1968) ซึ่งสรุปว่าข้อมูลกำไรให้ข้อมูลที่มีคุณค่าแก่ผู้ลงทุน ทำให้มีการขยายการศึกษาวิจัยในประเด็นนี้กันอย่างกว้างขวาง

Holthausen and Watts (2001) ได้จัดกลุ่มของงานวิจัยเกี่ยวกับความมีคุณค่าของข้อมูลไว้เป็น 3 ประเภท คือ

1. Relative association studies เป็นงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าตลาดหรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์กับตัววัดผลการดำเนินงานที่คำนวณในแบบต่าง ๆ แล้วนำมาเปรียบเทียบกันว่าตัววัดผลการดำเนินงานแบบใดมีความสัมพันธ์กับมูลค่าตลาดหรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์มากกว่า

2. Incremental association studies เป็นงานวิจัยที่พิสูจน์ว่าตัวเลขทางการบัญชีที่สนใจสามารถช่วยอธิบายราคาหรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์ได้หรือไม่ โดยตัวเลขทางการบัญชีที่ถือว่ามีคุณค่า (Value relevance) จะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (coefficient) ในสมการถดถอย (regression) แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. Marginal information content studies เป็นงานวิจัยเพื่อพิสูจน์ว่าตัวเลขทางการบัญชีตัวใดตัวหนึ่งโดยเฉพาะจะสามารถเพิ่มชุดของข้อมูลให้แก่ผู้ลงทุนได้หรือไม่ ซึ่งโดยปกติผู้วิจัยจะใช้ event studies (short window return studies) ในการตัดสินใจเมื่อการเปิดเผยตัวเลขทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์

Barth, Beaver, and Landsman (2001) ได้อธิบายถึงความแตกต่างที่สำคัญระหว่างงานวิจัยเกี่ยวกับความมีคุณค่าของข้อมูลโดยการใช้ราคาหลักทรัพย์ (price levels) กับการใช้ผลตอบแทนของหลักทรัพย์(price changes, or returns) ไว้ว่า งานวิจัยที่ใช้ราคาหลักทรัพย์นั้นสนใจที่จะหาว่าอะไรสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่ากิจการ ส่วนการใช้ผลตอบแทนของหลักทรัพย์นั้นสนใจที่จะหาว่าอะไรสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหลักทรัพย์ตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้น ถ้าคำถามของงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการหาว่าข้อมูลทางการบัญชีนั้นมีความทันต่อเวลา (timeliness) หรือไม่ การศึกษาโดยใช้ผลตอบแทนของหลักทรัพย์จะเป็นวิธีวิจัยที่เหมาะสม

งานวิจัยเกี่ยวกับความมีคุณค่าของข้อมูลที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกำไรทางการบัญชีกับราคาหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มักจะประยุกต์ Ohlson’s model นำมาใช้ในการทดสอบ โดยใช้ตัวแปรเป็นข้อมูลกำไรและข้อมูลมูลค่าตามบัญชี ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูลกำไรกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการวัดความมีคุณค่าของข้อมูล และนอกจากการใช้ข้อมูลกำไรทางการบัญชีซึ่งเป็นยอดรวมของกำไรแล้ว ยังพบว่ามีงานวิจัยที่นำส่วนประกอบของข้อมูลกำไรทางการบัญชี (earnings components) มาใช้ในการอธิบายมูลค่าตลาดด้วย

Chandra and Ro (2008) ศึกษาถึงบทบาทของรายได้ในการประเมินมูลค่าของกิจการที่เหนือกว่าข้อมูลกำไร พบว่ารายได้นั้นจะเป็นประโยชน์ทั้งด้านการเป็นตัววัดเพื่อวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าและในการถ่ายทอดข้อมูลใหม่ออกสู่ตลาดหลังจากการควบคุมข้อมูลกำไร ส่วน Lipe (1986) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบของข้อมูลกำไรทางการบัญชีกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ โดยศึกษาพบว่าส่วนประกอบของกำไรทั้ง 6 ตัว โดยเฉพาะกำไรขั้นต้นมีความสามารถในการอธิบายผลตอบแทนของหลักทรัพย์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมากกว่าข้อมูลกำไร ในขณะที่ Cheng, Cheung, and Gopalakrishnan (1993) พบว่าทั้งกำไรจากการดำเนินงาน และกำไรสุทธิมีความสามารถในการอธิบายผลตอบแทนของหลักทรัพย์ได้มากกว่ากำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

Barton, Hansen, and Pownall (2010) ได้ทำการศึกษาความมีคุณค่าของข้อมูลของตัววัดผลการดำเนินงานทางการบัญชีที่มีเปิดเผยในงบการเงินทั้งหมด 8 ตัว โดยทำการศึกษาจากกว่า 20,000 บริษัทใน 46 ประเทศทั่วโลก ในช่วงปี ค.ศ. 1996-2005 พบว่า ส่วนประกอบของข้อมูลกำไรที่อยู่ตรงกลางของงบกำไรขาดทุน คือ กำไรจากการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์อย่างมากกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ในขณะที่ส่วนประกอบของข้อมูลกำไรที่อยู่ตอนต้นและส่วนท้ายของงบได้แก่ รายได้และกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์น้อยที่สุด ส่วน Ebaid (2011) ที่ได้ทำการศึกษาในบริบทของประเทศอียิปต์โดยอ้างอิงวิธีวิจัยจาก Barton et al. (2010) กลับได้ผลที่แตกต่างออกไป โดยพบว่า ความมีคุณค่าเชิงเปรียบเทียบและความมีคุณค่าส่วนเพิ่มจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อไล่รายการจากส่วนต้นลงไปถึงส่วนท้ายของงบกำไรขาดทุน ซึ่งกำไรสุทธิเป็นข้อมูลกำไรที่มีความมีคุณค่าเชิงเปรียบเทียบและความมีคุณค่าส่วนเพิ่มมากที่สุด ในขณะที่รายได้ซึ่งอยู่ตอนต้นของงบมีความมีคุณค่าเชิงเปรียบเทียบและความมีคุณค่าส่วนเพิ่มน้อยที่สุด

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยบางส่วนที่พบว่ามีข้อมูลทางการบัญชีอีกอย่างหนึ่งที่สามารถอธิบายราคาหรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์ได้เช่นกัน นั่นก็คือ ข้อมูลกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดย Lev and Zarowin (1999) กล่าวว่าข้อมูลกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมักจะถูกอ้างว่าสามารถให้ข้อมูลได้มากกว่าข้อมูลกำไร เนื่องจากมีแนวโน้มที่จะถูกบริหารจัดการ (managerial manipulation) น้อยกว่าข้อมูลกำไรตามเกณฑ์คงค้าง แต่จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกระแสเงินสดจากการดำเนินงานกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ พบว่าไม่ได้มีความสัมพันธ์มากไปกว่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกำไรกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์อย่างพอประเมินค่าได้ ในขณะที่ Wilson (1987) พบว่า ข้อมูลกระแสเงินสดจากการดำเนินงานและรายการคงค้างมีความสามารถในการอธิบายผลตอบแทนของหลักทรัพย์ได้ดีกว่ากำไรสุทธิ

นอกจากการใช้ข้อมูลกำไรทางการบัญชีและข้อมูลกระแสเงินสดจากการดำเนินงานแล้ว ยังมีงานวิจัยที่นำตัวแปรอื่นมาร่วมศึกษาด้วย เช่น Biddle, Bowen, and Wallace (1997) ทำการทดสอบเพื่อยืนยันว่ามูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) นั้นมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์และมูลค่ากิจการมากกว่าข้อมูลกำไรตามเกณฑ์คงค้าง แต่จากการศึกษาพบว่า ข้อมูลกำไรมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์และมูลค่ากิจการมากกว่ามูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์กำไรส่วนที่เหลือและกระแสเงินสดจากการด าเนินงาน

ในบริบทของประเทศไทยก็มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความมีคุณค่าของข้อมูลเช่นกัน โดย ธัญญลักษณ์ วิชิตสรวงศ์ (2554) ได้ศึกษาถึงความสามารถของข้อมูลกำไรและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในการให้ข้อมูลสำหรับการประเมินราคาหลักทรัพย์ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 พบว่า ข้อมูลกำไรนั้นสามารถอธิบายผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในช่วงก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2538-2539) ได้ดีกว่าหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2542-2547) และข้อมูลกำไรไม่สามารถอธิบายผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2540-2541) ได้ ส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานสามารถอธิบายผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในช่วงก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจได้น้อยมาก แต่สามารถอธิบายผลตอบแทนของหลักทรัพย์ได้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงเกิดและหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้งบการเงินมีการใช้ข้อมูลกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในการตัดสินใจลงทุนมากขึ้นในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจและต่อเนื่องมาถึงช่วงหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ

พัชรสุดา ปัญญาชื่นสกุลสุข, พงศ์พรต ฉัตราภรณ์, และวิลาสินี วงศ์แก้ว (2555) พบว่ากระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ดีกว่ารายการคงค้าง และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานก็มีความสามารถส่วนเพิ่มในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ดีกว่ารายการคงค้างด้วยเช่นกัน โดยอาศัยตัวแบบจาก Feltham and Ohlson (1995) และ Collins, Maydew, and Weiss (1997) ในการศึกษาความสามารถของส่วนประกอบของกำไรสุทธิ ซึ่งได้แก่ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน และรายการคงค้าง ในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2542-2549

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนวันต์ กนกวลี (2565) ศึกษาความสัมพันธ์ของรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของกิจการ อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาด และความสามารถในการทำกำไร กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นประกอบด้วย 5 รายการ ส่วนคุณภาพกำไรใช้ตามแบบของ Bradshaw et al. (1999) วัดจากรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวัดจากรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จำนวน 32 บริษัท ระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึง ปี พ.ศ. 2562 ผลการศึกษาพบว่ามีรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเพียง 1 รายการ คือ การเปลี่ยนแปลงในส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไรทั้งวิธีที่วัดด้วยรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวิธีที่วัดด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ เช่นเดียวกับความสามารถในการทำกำไร ส่วนขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับ คุณภาพกำไรที่วัดจากรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน แต่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับวิธีที่วัดด้วยรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

กนกพร นาคทับที และปรีชา จรุงกิจอนันต์ (2565) สำรวจลักษณะข้อมูลกำไร กระแสเงินสด และรายการคงค้างของกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET50 การศึกษานี้วิเคราะห์ความคงอยู่ในกำไรในอนาคตของข้อมูลกำไร กระแสเงินสด และรายการคงค้าง และวัดความสามารถในการพยากรณ์กระแสเงินสดในปีถัดไปของกำไร กระแสเงินสด และรายการคงค้างระหว่างปี พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2564 ซึ่งครอบคลุมช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผลการศึกษาพบว่ากำไรปี พ.ศ. 2563 มีความคงอยู่ในกำไรในอนาคตค่อนข้างต่ำกว่ากำไรปีก่อนหน้านี้ และรายการคงค้างของปี พ.ศ. 2563 มีความคงอยู่ในกำไรในอนาคตต่ำที่สุดและต่ำกว่าความคงอยู่ในกำไรในอนาคตของกระแสเงินสดอย่างชัดเจน กำไรปี พ.ศ. 2563 มีความสามารถในการอธิบายกระแสเงินสดปีถัดไปต่ำสุด และพบว่าในทุกปีที่ศึกษา กระแสเงินสดเป็นตัวแปรหลักในการพยากรณ์กระแสเงินสดปีถัดไป และรายการคงค้างไม่ช่วยอธิบายส่วนเพิ่มกระแสเงินสดปีถัดไป หลักฐานที่พบแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้ข้อมูลกำไร กระแสเงินสด และรายการคงค้างในการพยากรณ์ผลประกอบการของกิจการในอนาคตแม้ในช่วงสถานการณ์ที่ไม่ปกติ

สุภา ทองคง (2564) ศึกษาอิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร ศึกษาจากข้อมูลปี 2560–2562 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพกำไรวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนและวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิไม่มีผลต่ออัตราเงินปันผลตอบแทนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางบวกต่ออัตราเงินปันผลตอบแทน ส่วนผลการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน และอัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม มีอิทธิพลทิศทางตรงข้ามกับอัตราเงินปันผลตอบแทนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พิมลวรรณ ตรีพัฒนสิทธิ์ และภัทรณัชชา โชติคุณากิตติ (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม เอ็ม เอ ไอ โดยการเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี 2558 ถึงปี 2562 อัตราส่วนทางการเงินซึ่งเป็นตัวแปรอิสระประกอบด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนและการถือครองเงินสด ตัวแปรตาม คือ รายการคงค้างวัดตามแบบจำลองของ Dechow & Dichev (2002) โดยที่ขนาดกิจการเป็นตัวแปรควบคุม ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิเคราะห์แสดงว่าอัตราส่วนทางการเงินประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 อย่างไรก็ตามไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับรายการคงค้าง นอกจากนี้ขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้าง

ทิพากร ศรีชัยธำรง, ชลกนก โฆษิตคณิน และนิกข์นิภา บุญช่วย (2564) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของงบกระแสเงินสดที่มีต่อสภาพคล่องและศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพคล่องที่มีต่อความมั่งคั่งสูงสุดของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2562 จำนวน 80 บริษัท ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการประมวลผล เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่ กระแสเงินสด และตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพคล่องและความมั่งคั่งสูงสุด พบว่า งบกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับสภาพคล่องของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม โดยงบกระแสเงินสด 3 กิจกรรม มีความสัมพันธ์ทั้งในทิศทางเดียวกันและทิศทางตรงกันข้ามกับสภาพคล่อง นั่นคือ กระแสเงินสดที่เป็นบวกส่งผลต่อสภาพคล่องของกิจการได้ทั้งทิศทางที่ดีและไม่ดี

กมลชนก สกุลเจริญ (2563) ศึกษาผลกระทบของรูปแบบการตกแต่งบัญชี มูลเหตุจูงใจการตกแต่งบัญชี และการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เข้าเงื่อนไขที่กำหนดจำนวน 305 บริษัท โดยวิเคราะห์ในภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์ และรายกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากงบการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึง 2560 ผลการวิจัยพบว่า การกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ในภาพรวมและรายกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้น กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างและกลุ่มบริการ ในส่วนของวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิรวม พบเฉพาะในกลุ่มเทคโนโลยีเท่านั้นและไม่พบว่าการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรด้วยวิธีรายการคงค้างรวม

ปาริฉัตร ศิลปะเทศ, ร.อ.จีราวัฒน์ ธีราวุธจรุงชัย และนงค์นิตย์ จันทร์จรัส (2563) ศึกษาการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างในดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร ของบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามแบบจำลองการจัดการกำไร Modified Jones Model (1995) ในช่วงปี พ.ศ. 2554-พ.ศ. 2559 เปรียบเทียบกับบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในสถานะปกติ ซึ่งมีขนาดของสินทรัพย์เฉลี่ยใกล้เคียงกันและอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน จำนวน 44 บริษัท 264 ข้อมูล โดยใช้การทดสอบทางสถิติแบบจับคู่เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม รวมทั้งเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่าระดับค่าเฉลี่ยสัมบูรณ์ของรายการคงค้างในดุลยพินิจของฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงานมีค่ามากกว่าบริษัทจดทะเบียนในสถานะปกติที่มีขนาดใกล้เคียงกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความความเชื่อมั่น 95% ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงานมีการจัดการกำไรที่มากกว่ากลุ่มบริษัทจดทะเบียนในสถานะปกติโดยผ่านทางรายการคงค้างในดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

ณิศดาภัทธิ์ ชะโลธร (2563) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดจากผลประกอบการกับผลตอบแทนกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2553 - พ.ศ.2562 นี้ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิอันประกอบด้วย งบการเงินประจำปี และงบกระแสเงินสดรายปี ในช่วงปี พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2562 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) จำนวน 16 บริษัท ซึ่งมีการรายงานงบการเงินต่อเนื่องเป็นเวลา 10 ปี โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานด้วยเครื่องมือทางเศรษฐมิติสมการถดถอยแบบพหุคูณในการทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่ากระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flows of Operating Activities: CFO) มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับผลกำไรจากการประกอบการ (Operating Profit) และจากการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flows of Operating Activities: CFO) และกระแสเงินสดสุทธิ (Net Cash Flow: NCF) ส่งผลต่อกำไรจากการดำเนินงานที่แท้จริง (Earning Before Interest Tax Depreciation and Amortization: EBITDA) ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ยุวดี วงค์แวงน้อย (2563) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของกระแสเงินสดและคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2561 ผลการวิจัยพบว่า กระแสเงินสด ได้แก่ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการจัดหาเงิน มีผลกระทบทางบวกต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัศวิณี เทพสวัสดิ์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET100 ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2562 จำนวน 86 บริษัท ผลการศึกษาพบว่า 1) ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตรากำไรสุทธิ 2) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้

มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ 3) อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

หทัยชนก แย้มชุ่ม (2562) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 ศึกษาในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 100 บริษัท จากผลการศึกษา พบว่า กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล (D/V) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (NAV) อัตราส่วนราคาต่อกำไร (P/E) และอัตราส่วนราคาต่อมูลค่าทางบัญชี (P/BV)

พิศมัย โกมลศรี (2561) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน รายการคงค้าง และสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิ กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร โดยเก็บข้อมูลปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2560 ผลการศึกษาพบว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน และ รายการคงค้างมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ส่วนสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต

ดาวเรือง แสงคำ และจอมใจ แซมเพชร (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณภาพของรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จำนวน 70 บริษัท ปี พ.ศ.2552 ถึง 2558 วิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สถิติ Independent t-test ตัวแปรอิสระประกอบด้วย แบบจำลอง McNichols (2002) ใช้ในการวิจัยของ Francis et al. (2005) ตัวแปรตามประกอบด้วย คุณภาพกำไร ผลการศึกษาพบว่า เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพของรายการคงค้างของบริษัทส่วนใหญ่มีคุณภาพของรายการคงค้างสูงกว่าค่าเฉลี่ยของตลาด เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบขนาดของบริษัทขนาดเล็กและขนาดใหญ่พบว่าไม่แตกต่างกัน

ดารานาถ พรหมอินทร์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานและคุณภาพกำไรต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ปี พ.ศ.2557-2559 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ผลการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนเงินสดต่อการต่อการทำกำไร คุณภาพกำไร ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ราคาหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น คุณภาพกำไรวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน คุณภาพกำไรวิธีรายการคงค้างจากการบาทต่อเงินดอลลาร์สหรัฐ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกับราคาหลักทรัพย์

ศิริมา แก้วเกิด (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 30 บริษัท ปี พ.ศ.2551-2555 วิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย วิธี Working Capital Accruals วิธี Total Net Operation Accruals อัตราส่วนราคาต่อหุ้น Price/Earning Ratio อัตราส่วนวัดคุณภาพกำไร Quality of Earnings ตัวแปรตาม ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราส่วนวัดผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อสินทรัพย์รวม ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแต่ละวิธีแตกต่างกัน จากการประเมินราคาตลาดต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น พบว่ามีมูลค่าสูง ปัจจัยด้านคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน นอกจากนี้อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไรอย่างมีนัยสำคัญ

ณัฐชรัตน์ สินธุชัย (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ จำนวน 29 บริษัท ปี พ.ศ.2555-2557 วิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย วิธี Working Capital Accruals วิธี Total Net Operation Accruals อัตราส่วนราคาต่อหุ้น Price/Earning Ratio อัตราส่วนวัดคุณภาพกำไร Quality of Earnings ตัวแปรตาม ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราส่วนวัดผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อสินทรัพย์รวม ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานมีความไม่สม่ำเสมอ โดยจากการวิเคราะห์กลุ่มธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์มีความผันผวนมากกว่ากลุ่มธุรกิจการแพทย์ และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานพบว่าอัตราส่วนราคาต่อหุ้นกับคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการการดำเนินงาน

ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นกลุ่มธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ ประกันชีวิต และประกันภัย ปี พ.ศ.2549-2554 วิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ประเภทธุรกิจ ขนาดกิจการ วัดจากสินทรัพย์เฉลี่ย อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชี ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ความเพียงพอของเงินสด ดัชนีเงินสดจากการดำเนินงาน รายการคงค้างรวม 2 วิธี ผลการศึกษาพบว่า ประเภทธุรกิจมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรในทิศทางตรงข้ามเฉพาะการวัดคุณภาพกำไรจากรายการคงค้างรวม ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับคุณภาพกำไรเฉพาะการวัดคุณภาพกำไรจากรายการคงค้างรวม และอัตราส่วนหนี้สินและส่วนของ

ผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับคุณภาพกำไรเฉพาะการวัดคุณภาพกำไรจากความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ส่วนขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไร

สุดารัตน์ หอมกลิ่น (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับรายการคงค้างของกิจการ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จานวน 93 บริษัท ปี พ.ศ. 2552-2556 วิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน กำไรจากการดำเนินงาน กำไรต่อหุ้น อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรตาม ประกอบด้วย รายการคงค้างของกิจการ ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อรายการคงค้างของกิจการบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) คือ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อรายการคงค้างของกิจการ กำไรจากการดำเนินงานและกำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อรายการคงค้างของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

พรรณทิพย์ อย่างกลั่น (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 231 บริษัท ปี พ.ศ.2553-2556 วิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติ F-test (ANOVA) สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (กำไรสุทธิ) ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน และหากเปรียบเทียบคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกันและจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานพบว่าคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานในระดับที่ค่อนข้างสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดารณี ยมนา (2557) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนหมุนเวียนกับราคาหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึงปี พ.ศ. 2556 ตัวแปรตาม ได้แก่ ราคาหุ้นสามัญ และตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน วงจรเงินสด อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ และอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น ส่วนตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของกิจการ ผลการศึกษาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ตัวแปรอิสระอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตรากำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับราคาหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และจากการศึกษายังพบว่าตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์อย่าง

มีนัยสำคัญกับราคาหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้จากการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างวงจรเงินสด อัตราการหมุนเวียนลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ กับราคาหุ้นสามัญ

มณฑา สุทธิพงค์ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องกำไรสุทธิ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน และรายการคงค้างทางบัญชีในการพยากรณ์กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคต กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีรายชื่อในดัชนี SET 100 ปี พ.ศ.2550 ถึง 2551 วิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย กำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน รายการคงค้าง การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ตัวแปรตาม ประกอบด้วย กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคต การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า กำไรสุทธิ กระแสเงินสดจากการดำเนินงานและรายการคงค้างสามารถนำมาใช้ในการพยากรณ์กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคตได้ ส่วนการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานไม่สามารถนำมาใช้พยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคตได้

Sloan (1996) ทำการศึกษาว่าราคาของหลักทรัพย์จะสะท้อนข้อมูลของกำไรในอนาคตหรือไม่ โดยทำการตรวจสอบรายการคงค้าง และกระแสเงินสดที่เป็นองค์ประกอบของกำไรในปัจจุบันเพื่อประเมินกำไรในอนาคต ซึ่งมีสมมติฐานว่ากำไร ในปัจจุบันจะเกิดขึ้นติดต่อกันไปในอนาคต ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของขนาดเงินสดและรายการคงค้างที่เป็นองค์ประกอบของกำไรในปัจจุบัน กำไรที่มีองค์ประกอบของกระเสเงินสดนั้นเป็นกำไรที่น่าจะเกิดขึ้นติดต่อกันไปในอนากต ได้มากกว่ากำไรที่มีองค์ประกอบของรายการคงค้างสูง โดยใช้ข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ NYSE และ AMEX ระยะเวลาที่ทำการศึกษา 30 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962 - ค.ศ. 1991 โดยตัวแปรที่สนใจศึกษา คือ กำไรรายการคงค้าง และกระแสเงินสดที่เป็นองค์ประกอบของกำไร ซึ่งรายการคงค้างนั้นจะถูกคำนวณขึ้นตามตัวแบบ เมื่อได้ค่าองค์ประกอบรายการคงค้างแล้วจะต้องนำมาหารด้วยสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย เพื่อปรับลดความแตกต่างในด้านขนาดกิจการ ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบของกำไรที่มีรายการคงค้างสูง จะมีเสถียรภาพต่ำกว่ากำไรที่มีองค์ประกอบของกระแสเงินสด แต่อย่างไรก็ตามราคาหลักทรัพย์ที่แสดงนั้น ราวกับว่านักลงทุนไม่สามารถที่จะระบุความแตกต่างระหว่างรายการคงค้างและกระแสเงินสดที่เป็นองค์ประกอบของกำไรได้อย่างถูกต้อง ราคาของหลักทรัพย์ไม่สามารถสะท้อนข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นเป็นนัยสำคัญว่า นักลงทุนไม่ได้ใช้ข้อมูลที่สะท้อนอยู่ในรายการคงค้างและกระแสเงินสดที่เป็นองค์ประกอบของกำไร ปัจจุบันซึ่งคาดว่าจะมีผลกระทบต่อกำไรในอนาคต ราวกับว่านักลงทุนนั้นยึดติดอยู่กับตัวกำไรเพียงอย่างเดียว

Bradshaw (1999) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณภาพกำไรและความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินเพื่อศึกษาว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลดลงของกำไรเป็นผลสะท้อนจากการพยากรณ์กำไรของนักวิเคราะห์หรือไม่ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนข้อปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ที่รับรองทั่วไปนั้น มีผลต่อความเห็นของผู้สอบบัญชีหรือไม่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักลงทุนเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่าง กระแสเงินสดและองค์ประกอบเกณฑ์คงค้างของกำไร โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ รายการคงค้าง 2 วิธีคือ วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวิธีรายการคงค้าง

จากการดำเนินงานสุทธิ จากนั้นจึงนำผลที่ได้จากทั้ง 2 วิธี หารด้วยสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบบริษัทที่มีขนาดแตกต่างกันได้ ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีอัตราส่วนรายการคงค้างยิ่งต่ำเท่าไร แสดงให้เห็นถึงคุณภาพกำไรที่สูงขึ้นเท่านั้น เนื่องจากความแตกต่างของกำไรสุทธิทางบัญชีและกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน นอกจากนั้นการลดลงของกำไรในเวลาต่อมาไม่ถูกนำมาใช้ในการพยากรณ์กำไรของนักวิเคราะห์ รวมทั้งผู้สอบบัญชีไม่ได้แสดงความเห็นในการตรวจสอบเพื่อส่งสัญญาณเตือนในเรื่องการฝ่าฝืนข้อปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

Chan K., Chan L.K.C., Jegadeesh N. และ Lakonishok J. (2001) ได้ทำการศึกษาถึงคุณภาพกำไรและผลตอบแทนต่อหุ้น ซึ่งนอกจากจะให้ความสนใจต่อตัวเลขกำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุนยังให้ความสนใจในคุณภาพกำไร ซึ่งหลักบัญชีคงค้างทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกระแสเงินสด ในการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทใน NYSE AMEX และ NASDAQ ซึ่งพิจารณาเฉพาะในประเทศเท่านั้น ในปี ค.ศ. 1971 ถึง ค.ศ. 1995 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 400 บริษัท โดยใช้แบบจำลองตัวชีวัดเกณฑ์คงค้างของ Sloan (1996) จากการศึกษาพบว่า ตัวชีวัดเกณฑ์คงค้างที่มีค่าเป็นบวกจำนวนยิ่งมากยิ่งทำให้คุณภาพกำไรลดลง เพราะกำไรสุทธิจากงบกำไรขาดทุนมีมากกว่ากระแสเงินสดที่มาจากการดำเนินงานของบริษัท และพบว่าตัวชีวัดเกณฑ์คงค้างเป็นการจัดเตรียมข้อมูลสำหรับคุณภาพกำไรซึ่งส่วนใหญ่อำนาจการพยากรณ์ของตัวชีวัดเกณฑ์คงค้างมาจากการเปลี่ยนแปลงในสินค้า การเปลี่ยนแปลงในลูกหนี้และการเปลี่ยนแปลงในเจ้าหนี้

Hirshleifer, Hou, Teoh, and Zhang (2004) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้าง รายการกระแสเงินสด และระดับสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิกับกับราคาหุ้นในอนาคตของกิจการ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 - ค.ศ. 2002 จำนวนทั้งสิ้น 1,625,570 ตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย สินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิ กำไรสุทธิ กระแสเงินสด รายการคงค้าง ราคาตามบัญชีของหลักทรัพย์ ราคาตลาด ณ วันปิดบัญชีของหลักทรัพย์ อัตราราคาตามบัญชีส่วนราคาตลาด จำนวนส่วนของทุนจำนวนหนี้สิน ค่าเบต้า (Beta) ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ความถดถอยของอัตราผลตอบแทน โดยมีสมมติฐานในการศึกษาที่ว่าสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิที่มีขนาดจำนวนมากน่าจะเป็นตัวชี้วัดถึงความแข็งแรงของกำไร จากการดำเนินงาน ซึ่งโดยทั่วไปนักลงทุนต่างมองข้าม วิธีการศึกษาของ Hirshleifer et al. ได้แบ่งการ ทดสอบออกเป็นสองด้น คือ ด้านการทดสอบแนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่างกำไรกับอัตราผลตอบแทนปกติ และด้านการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิกับอัตราผลตอบแทนที่ไม่ปกติ โดยผลการทดสอบทั้งสองด้านสรุปได้ว่ากิจการจะมีอัตราการเติบ โตของกำไร ในอนาคตอย่างสม่ำเสมอ หากมีการสะสมของมูลค่าเพิ่มของบัญชี (กำไรดำเนินงานสุทธิ) มากกว่าการสะสมมูลค่าเพิ่มของเงินสด (กระแสเงินสดอิสระ) ดังนั้นขนาดจำนวนของสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิที่เป็นผลต่างของการสะสมกำไรและการสะสมของกระแสเงินสดอิสระก็จะเป็นเครื่องวัดผลการดำเนินงานของกิจการอีกด้วย ซึ่งสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธินี้ย่อมแสดงถึงผลการดำเนินงานทางการเงินระยะยาวของกิจการอย่างสม่ำเสมอ โดยปกติกิจการที่มีสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิจำนวนมาก ซึ่งสามารถดูได้จากสินทรัพย์รวมที่มีจำนวนมากและมีการเติบโตของกำไร จะมีกำไรที่ลดลงในระยะเวลาต่อมา ยิ่งไปกว่านั้นแล้วสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิยังเป็นตัวพยากรณ์หรือทำนายถึงอัตราผลตอบแทนที่ไม่ปกติของหลักทรัพย์ในทิศทางตรงกันข้ามอีกด้วย แสดงว่าการกำหนดราคาไม่ได้สะท้อนจากข้อมูลในตัวของสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิอย่างเต็มที่

Khalidazia Ibnu Khaldun (2014) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการทำกำไรและอัตราส่วนสภาพคล่องมีอิทธิพลต่อการเติบโตของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม ในช่วงปี 2010-2012 จำนวนทั้งสิ้น 16 บริษัท การศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนผลต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น ตัวแปรตามคือ การเติบโตของกำไรการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมจากเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย ได้แก่ www.idx.co.id วิธีการวิเคราะห์ที่ใช้คือ วิเคราะห์เชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรม Eviews.7.0 ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าอัตราส่วน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนเงินสด อัตราส่วนผลต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเติบโตของของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม

โดยผู้วิจัยได้จัดทาตารางสรุปการสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 27 เรื่อง ประกอบด้วย งานวิจัยในประเทศไทย 22 งานวิจัย และงานวิจัยในต่างประเทศ 5 งานวิจัย ดังนี้

ลำดับ	ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT	IT	WCA	NOA
1	ธนวันต์ กนกวลี - 2565	ความสัมพันธ์ระหว่างรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี								✓	✓
2	กนกพร นาคทับที และ ปรีชา จรุงกิจอนันต์ - 2565	ลักษณะข้อมูลกำไร กระแสเงินสด และรายการคงค้างของกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET50	✓								
3	สุภา ทองคง - 2564	อิทธิพลของคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลของกลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย								✓	✓
4	พิมลวรรณ ตรีพัฒนสิทธิ์ และ ภัทรณัชชา โชติคุณากิตติ - 2564	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม เอ็ม เอ ไอ								✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT	IT	WCA	NOA
5	ทิพากร ศรีชัยธำรง, ชลกนก โฆษิตคณิน และนิกข์นิภา บุญช่วย - 2564	อิทธิพลของงบกระแสเงินสดที่มีต่อสภาพคล่องและศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพคล่องที่มีต่อความมั่งคั่งสูงสุดของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
6	กมลชนก สกุลเจริญ - 2563	ผลกระทบของการตกแต่งบัญชีและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย								✓	✓
7	ปาริฉัตร ศิลปเทศ, ร.อ.จีราวัฒน์ ธีราวุธจรุงชัย และนงค์นิตย์ จันทร์จรัส - 2563	การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างในดุลยพินิจของฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	✓								
8	ณิศดาภัทธิ์ ชะโลธร - 2563	ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดจากผลประกอบการกับผลตอบแทนกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	✓	✓	✓						

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT	IT	WCA	NOA
9	ยุวดี วงค์แวงน้อย - 2563	ผลกระทบของกระแสเงินสดและคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	✓	✓	✓						
10	อัศวิณี เทพสวัสดิ์ - 2562	ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100				✓	✓	✓	✓		
11	หทัยชนก แย้มชุ่ม - 2562	ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100	✓	✓	✓						
12	พิศมัย โกมลศรี - 2561	ความสัมพันธ์ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน รายการคงค้าง และสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิ กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	✓								✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT	IT	WCA	NOA
13	ดาวเรือง แสงคำ และจอมใจ แซมเพชร - 2560	คุณภาพของรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ								✓	✓
14	ดารานาถ พรหมอินทร์ - 2560	ความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานและคุณภาพกำไรต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี								✓	✓
15	ศิริมา แก้วเกิด - 2559	การวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร								✓	✓
16	ณัฐชรัตน์ สินธุชัย - 2559	ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์								✓	✓
17	ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์ - 2559	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย								✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT	IT	WCA	NOA
18	สุดารัตน์ หอมกลิ่น – 2558	ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับรายการคงค้างของกิจการ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)	✓							✓	✓
19	พรรณทิพย์ อย่างกลั่น - 2558	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย								✓	✓
20	ดารณี ยมนา - 2557	ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนหมุนเวียนกับราคาหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย				✓	✓	✓	✓		
21	ศิริมา แก้วเกิด - 2557	คุณภาพกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์								✓	✓
22	มณฑา สุทธิพงค์ - 2553	กำไรสุทธิ กระแสเงินสดจากการดำเนินงานและรายการคงค้างทางบัญชีในการพยากรณ์กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคต	✓								

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT	IT	WCA	NOA
23	Sloan, Richard G. - 1996	Do stock prices fully reflect information in accruals and cash flows about future Earnings								✓	✓
24	Bradshaw M.T., Richardson S.A. and Sloan R.G. - 1999	Earnings Quality and Financial Reporting Credibility : An Empirical Investigation								✓	✓
25	Chan K., Chan L.K.C., Jegadeesh N. and Lakonishok J. - 2001	Earnings Quality and Stock Return								✓	✓
26	Hirshleifer, Hou, Teoh, and Zhang - 2004	Do investors overvalue firms with bloated balance sheet									✓
27	Khalidazia Ibnu Khaldun - 2014	Influence of Profitability and Liquidity Ratio on Profit Growth of Listed company on the Indonesian Stock Exchange Food and beverages from 2010-2012				✓	✓	✓	✓		

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

สำหรับงานวิจัยนี้ให้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ

ทั้งนี้ สำหรับการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (THE RELATIONSHIP BETWEEN CASH FLOW ON THE LIQUIDITY AND ACCOUNTING ACCRUALS OF CONSUMER INDUSTRY GROUP AT REGISTERED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND) เป็นการศึกษาวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ประกอบด้วย กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน และสภาพคล่อง ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ กับรายการคงค้างของกิจการกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนและวิธีคงค้างจากการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยโดยเรียงตามลำดับและแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค ธุรกิจการเงิน สินค้าอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ทรัพยากร บริการ และเทคโนโลยี รวม 684 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565) โดยใช้ข้อมูลที่มีการเปิดเผยจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย https://www.setsmart.com.ประกอบด้วยรายงานทางการเงิน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ช่วยให้ผู้บริหาร นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และนักลงทุนทั่วไปนำผลการศึกษาประกอบการตัดสินใจลงทุน และสามารถนำผลจากการศึกษาครั้งนี้อธิบายช่วงวงจรชีวิตธุรกิจแต่ละช่วงได้ ดังนั้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาผ่านตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) และเมื่อผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น (ซึ่งไม่รวมถึงบริษัทที่อยู่ในกลุ่ม MAI industry หรือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม บริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูผลการดำเนินงาน บริษัทที่ไม่แจ้งว่าประสงค์จะให้เปิดเผยข้อมูล และบริษัทที่ไม่มีความสมบูรณ์ของข้อมูล หรือบริษัทที่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในระหว่างปี) โดยกลุ่มตัวอย่างจะจำกัดเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ติดต่อกันระหว่างปี พ.ศ.2562 - พ.ศ.2565 จำนวน 36 บริษัท รวมทั้งสิ้น 144 ตัวอย่าง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565)

ตารางที่ 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มหมวดธุรกิจในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค	จำนวนบริษัท (ราย)
หมวดธุรกิจของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	12
หมวดธุรกิจของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	12
หมวดธุรกิจแฟชั่น	16
รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น	36

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็นหลายชนิด แต่ละชนิดจะเหมาะกับข้อมูลแต่ลักษณะ ผู้ทำวิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาเครื่องมือแต่ละชนิดทั้งลักษณะเครื่องมือ วิธีการสร้างและข้อดีข้อเสีย เพื่อให้สามารถใช้ได้เหมาะสมกับการวิจัยของตน ประกอบไปด้วยตัวแปรและการวัดค่าที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่

1. กระแสเงินสด (CFS) ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF)

2. สภาพคล่อง ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่

2.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR)

แทนค่าตัวแปรด้วย CR (เท่า)

วัดค่าโดย

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2.2 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR)
แทนค่าตัวแปรด้วย QR (เท่า)
วัดค่าโดย

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2.3 อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT)
แทนค่าตัวแปรด้วย CR (เท่า)
วัดค่าโดย

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT)} = \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}$$

2.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (IT)
แทนค่าตัวแปรด้วย IT (เท่า)
วัดค่าโดย

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (IT)} = \frac{\text{ต้นทุนขายสินค้า}}{\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย}}$$

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่
1. วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA)
แทนค่าตัวแปรด้วย WCA (ร้อยละ)
วัดค่าโดย

$$\text{วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA)} = \frac{\begin{array}{l}\text{การเพิ่มขึ้นในบัญชีลูกหนี้} \\ + \text{การเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือ} \\ + \text{การลดลงในบัญชีเจ้าหนี้และค้างจ่าย} \\ + \text{การลดลงในภาษีค้างจ่าย} \\ + \text{การเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ} \\ + \text{การลดลงหนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ}\end{array}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

2. วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (NOA)
แทนค่าตัวแปรด้วย NOA (ร้อยละ)
วัดค่าโดย

$$\text{วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (NOA)} = \frac{\text{กำไรก่อนรายการพิเศษ} - \text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

เมื่อหาค่ารายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) และรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (NOA) แล้ว ต้องนาค่าทั้งสองข้างต้นไปหารด้วยสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย เพื่อให้เปรียบเทียบกันได้ในบริษัทที่แตกต่างกัน (ดารานาถ พรหมอินทร์, 2560)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้จากรายงานทางการเงิน ประกอบไปด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสดจากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยบันทึกไว้ใน Microsoft Office Excel เพื่อให้สามารถนำตัวแปรตามที่กำหนดไว้ไปวิเคราะห์ข้อมูลในโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเบื้องต้น ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักสำหรับการวิจัยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ทั้งในส่วนของตัวแปรอิสระ (Independent Variable) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) โดยมุ่งเน้นวัดความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องรายการคงค้างของกิจการ โดยที่ :

ตัวแปรอิสระ คือ กระแสเงินสด ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ กระเงินสดและสภาพคล่อง โดยที่กระแสเงินสด มีตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) และสภาพคล่อง มีตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ โดยทำการสำรวจหลักฐานการมีอยู่จริง ซึ่งได้จากการค้นคว้าจากฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยจากเว็บไซต์ของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย https://www.setsmart.com/ ประกอบด้วยรายงานทางการเงินของที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ในปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2565

ตัวแปรตาม คือ รายการคงค้างของกิจการ ซึ่งวัดค่าจากรายการคงค้างของกิจการโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนและวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้ในการประเมินผล และสามารถสะท้อนถึงรายการคงค้างของกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค สำหรับการวัดรายการคงค้างของกิจการนั้นมีหลายแนวคิดและเทคนิคมากมาย ซึ่งสามารถวัดได้ทั้งในรูปของข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือแม้กระทั่งการผสมผสานข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อสะท้อนถึงรายการคงค้างจากการดำเนินงานของกิจการแท้จริงและเป็นฐานข้อมูลที่ช่วยให้วิเคราะห์คุณภาพกำไรของกิจการวัดด้วยรายการคงค้าง ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นตัวรายการคงค้างตามตัวแบบของ Sloan et al. (1996) ที่ได้รับการยอมรับจากนักวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสำหรับใช้ในการประเมินรายการคงค้างของกิจการ ดังนี้

1. วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) ใช้วัดรายการคงค้าง (Accruals component) โดยจะพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นและหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลง

2. วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (NOA) ใช้วัดองค์ประกอบที่ใช้ในการปรับปรุงกำไรก่อนรายการพิเศษที่จัดทำตามหลักเกณฑ์คงค้าง เพื่อคำนวณหากระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

สำหรับการวัดค่าตัวแปร WCA และ NOA ในลักษณะนี้มีงานวิจัยในอดีตได้นำมาศึกษา งานวิจัยของ พรรณทิพย์ อย่างกลั่น (2558) ศึกษาคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ ศิริมา แก้วเกิด (2559) ศึกษาเรื่องการวัดคุณภาพกำไรจาก การวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สัมพันธ์กับงานวิจัยของ ณัฐชรัตน์ สินธุชัย (2559) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ ในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์ (2559) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ ดารานาถ พรหมอินทร์ (2560) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานและคุณภาพกำไร ต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรม เทคโนโลยี

การหาค่ารายการคงค้างเป็นตัวปรับกำไรตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรที่เป็นกระแสเงินสด กรณีที่บริษัทมีรายการคงค้างสูงย่อมหมายความว่าบริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มี ความระมัดระวังน้อย ซึ่งแสดงว่าบริษัทมีคุณภาพกำไรต่ำ ในทางตรงข้ามถ้ามีรายการคงค้างที่มีค่าต่ำ แสดงว่าบริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังมากแสดงว่าบริษัทมีคุณภาพ กำไรสูง (ดารานาถ พรหมอินทร์, 2560)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจะนำข้อมูลที่ได้รวบรวม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด สภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ กระเงินสด และสภาพคล่อง โดยที่กระแสเงินสด มีตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสด สุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) และสภาพคล่อง มีตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุน หมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้า คงเหลือ และวิเคราะห์โดยการวัดค่าด้วย วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวิธีรายการคง ค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มาทำการลงรหัสและประมวลผลข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ค่าทางสถิติตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 คือมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างสูง โดยใช้วิธีการทดสอบทางสถิติ ดังนี้:

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ของกระแสเงินสด และสภาพคล่อง ใช้พิจารณากับรายการคงค้างของกิจการของบริษัท ซึ่งวัดค่าโดย ใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

2. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ถ้าหากมีค่ามากกว่า 0.80 (Field, 2000) แสดงว่าจะเกิด Multicollinearity หรือปัญหาจากการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ตัวแปรอิสระ

คือ กระแสเงินสดและสภาพคล่อง โดยที่กระแสเงินสด มีตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) และสภาพคล่อง มีตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์และทดสอบสมมติฐานของตัวแปร ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ซึ่งวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนและวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

โดยแสดงเป็นตัวแบบสมการ regression เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้:

$$WCA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 CFI_{it} + \beta_3 CFF_{it} + \beta_4 CR_{it} + \beta_5 QR_{it} + \beta_6 RT_{it} + \beta_7 IT_{it} + \varepsilon$$

$$NOA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 CFI_{it} + \beta_3 CFF_{it} + \beta_4 CR_{it} + \beta_5 QR_{it} + \beta_6 RT_{it} + \beta_7 IT_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

CFO_{it}	แทน	กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานของบริษัท i ในปีที่ t
CFI_{it}	แทน	กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนของบริษัท i ในปีที่ t
CFF_{it}	แทน	กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินของบริษัท i ในปีที่ t
CR_{it}	แทน	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัท i ในปีที่ t
QR_{it}	แทน	อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัท i ในปีที่ t
RT_{it}	แทน	อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ของบริษัท i ในปีที่ t
IT_{it}	แทน	อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัท i ในปีที่ t
WCA_{it}	แทน	วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท i ในปีที่ t
NOAit	แทน	วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิของบริษัท i ในปีที่ t

ค่าทางสถิติ

β_0	แทน	ค่าคงที่
β_{1-7}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 7
ε	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน

3.1. สมมติฐานที่ 1 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$WCA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 CFI_{it} + \beta_3 CFF_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

CFO_{it}	แทน	กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานของบริษัท i ในปีที่ t

CFI_{it} แทน กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนของบริษัท i ในปีที่ t

CFF_{it} แทน กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินของบริษัท i ในปีที่ t

WCA_{it} แทน วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท i ในปีที่ t ค่าทางสถิติ

β_0 แทน ค่าคงที่

β_{1-3} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 3

ε แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

3.2. สมมติฐานที่ 2 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$WCA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 QR_{it} + \beta_3 RT_{it} + \beta_4 IT_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

CR_{it} แทน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัท i ในปีที่ t

QR_{it} แทน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัท i ในปีที่ t

RT_{it} แทน อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ของบริษัท i ในปีที่ t

IT_{it} แทน อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัท i ในปีที่ t

WCA_{it} แทน วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท i ในปีที่ t ค่าทางสถิติ

β_0 แทน ค่าคงที่

β_{1-4} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 4

ε แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

3.3. สมมติฐานที่ 3 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$NOA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 CFI_{it} + \beta_3 CFF_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

CFO_{it} แทน กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานของบริษัท i ในปีที่ t

CFI_{it} แทน กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนของบริษัท i ในปีที่ t

CFF_{it} แทน กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินของบริษัท i ในปีที่ t

NOA_{it} แทน วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิของบริษัท i ในปีที่ t ค่าทางสถิติ

β_0 แทน ค่าคงที่

β_{1-3} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 3

ε แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

3.4. สมมติฐานที่ 4 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$NOA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 QR_{it} + \beta_3 RT_{it} + \beta_4 IT_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

CR_{it} แทน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัท i ในปีที่ t

QR_{it} แทน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัท i ในปีที่ t

RT_{it} แทน อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ของบริษัท i ในปีที่ t

IT_{it} แทน อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัท i ในปีที่ t

NOA_{it} แทน วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิของบริษัท i ในปีที่ t

ค่าทางสถิติ

β_0 แทน ค่าคงที่

β_{1-4} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 4

ε แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ประกอบด้วย กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFS) และสภาพคล่อง ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) กับรายการคงค้างของกิจการกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) และวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงาน (NOA) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสด จากข้อมูลที่มีการเปิดเผยจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี 2565 โดยการนำตัวแปรต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2565 รวมระยะเวลา 4 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 36 บริษัท รวมทั้งสิ้น 144 ตัวอย่าง ด้วยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) โดยทำการวิเคราะห์ผลแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
2. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis)
3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปลักษณะเบื้องต้นของข้อมูลแต่ละตัวแปร ได้แก่ ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation) เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมทั่วไปของข้อมูล และลักษณะการแจกแจงค่าทางสถิติเบื้องต้นจากกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งหมด 36 บริษัท จำนวน 144 ข้อมูล มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปร

ตัวแปร	หน่วย (N)	ค่าต่ำสุด (MINIMUM)	ค่าสูงสุด (MAXIMUM)	ค่าเฉลี่ย (MEAN)	ค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน (STD. DEVIATION)
CFO	ล้านบาท	-577.74	1,055.35	161.12	257.82
CFI	ล้านบาท	-1,165.95	1,580.73	-30.95	295.88
CFF	ล้านบาท	-1,330.12	427.92	-126.83	231.22
CR	เท่า	0.99	216.06	7.14	23.92
QR	เท่า	0.22	21.96	2.27	2.89
RT	เท่า	2.49	46.39	7.52	7.27
IT	เท่า	0.25	14.00	2.98	2.26
WCA	ร้อยละ	-0.59	2.15	0.02	0.24
NOA	ร้อยละ	-0.35	0.40	-0.04	0.10

จากตารางที่ 5 สามารถอธิบายสรุปได้ ดังนี้

กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -577.74 ล้านบาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1,055.35 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 161.12 ล้านบาท และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 257.82 ล้านบาท

กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -1,165.95 ล้านบาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1,1580.73 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -30.95 ล้านบาท และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 295.88 ล้านบาท

กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -1,330.12 ล้านบาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 427.92 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -126.83 ล้านบาท และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 231.22 ล้านบาท

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR)) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.99 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 216.06 เท่า มีค่าเฉลี่ย 7.14 เท่า และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 23.92 เท่า

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.22 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 21.96 เท่า มีค่าเฉลี่ย 2.27 เท่า และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.89 เท่า

อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 2.49 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 46.39 เท่า มีค่าเฉลี่ย 7.52 เท่า และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.27 เท่า

อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (IT) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.25 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 14.00 เท่า มีค่าเฉลี่ย 2.98 เท่า และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.26 เท่า

วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) มีค่าต่ำสุดร้อยละ -0.59 มีค่าสูงสุดร้อยละ 2.15 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.02 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 0.24

วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (NOA) มีค่าต่ำสุดร้อยละ 0.35 มีค่าสูงสุดร้อยละ 0.40 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ -0.04 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 0.10

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis)

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) ระหว่างตัวแปรอิสระเป็นการความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยมี Correlation Coefficient (r) หรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์นี้ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นี้จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 ถึง +1.0 ซึ่งหากมีค่าใกล้ -1.0 นั้นหมายความว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมากในเชิงตรงกันข้าม หากมีค่าใกล้ +1.0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก และหากมีค่าเป็น 0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา โดยตัวแปรที่กำหนดในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ประกอบไปด้วย กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ซึ่งโดยทั่วไประดับของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ยอมรับได้จะมีค่าไม่น้อยกว่า -0.8 หรือไม่มากกว่า 0.8 ซึ่งจากการทดสอบแสดงผลได้ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

(N=144)

ตัวแปรอิสระ	CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT	IT
CFO	1						
CFI	-0.238**	1					
CFF	-0.525**	-0.229**	1				
CR	-0.121	0.023	0.082	1			
QR	-0.124	0.064	0.027	0.446**	1		
RT	-0.005	-0.042	0.024	0.076	0.128	1	
IT	0.321**	-0.104	-0.209*	-0.193*	-0.072	-0.149	1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาค่า Sig. (2-tailed) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งประกอบด้วย (1) กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (2) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (3) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (4) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (5) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (6) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (7) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ สามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กับ กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.238 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กับ กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.525 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กับ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กับ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กับ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กับ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.321 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กับ กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.229 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กับ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กับ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กับ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กับ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.209 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) กับ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.446 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) กับ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) กับ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.193 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) กับ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) กับ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) กับ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ไม่มีความสัมพันธ์กันสูง นั่นคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง -0.005 ถึง 0.525 ซึ่งน้อยกว่า 0.80 ซึ่งไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงนำตัวแปรอิสระที่กล่าวข้างต้นเข้าสมการถดถอย เพื่อวิเคราะห์การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงบกระแสเงินสด สภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ โดยมีแบบจำลองการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

การวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) เพื่อทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแสดงเป็นตัวแบบสมการ regression เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้:

$WCA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 CFI_{it} + \beta_3 CFF_{it} + \varepsilon$

โดยที่

CFO_{it} แทน กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานของบริษัท i ในปีที่ t

CFI_{it} แทน กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนของบริษัท i ในปีที่ t

CFF_{it} แทน กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินของบริษัท i ในปีที่ t

WCA_{it} แทน วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท i ในปีที่ t

ค่าทางสถิติ

β_0 แทน ค่าคงที่

β_{1-3} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 3

ε แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

โดยสมมติฐานที่ 1 จะประกอบสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 1.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 1.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

Variable	Coefficients			T	Sig.	Coefficients	
	B	SE	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	0.13	0.24		0.555	0.580		
CFO	4.488	0.00	0.049	0.447	0.655	0.588	1.700
CFI	-5.491	0.00	-0.069	-0.718	0.474	0.770	1.299
CFF	4.732	0.00	0.046	0.424	0.672	0.591	1.693
ค่าสำคัญทางสถิติ R = 0.010 (1%) R^2 = 0.100 (10%)							
ค่า Adjusted R Square = -0.011 (1.1%) ค่า Durbin-Watson = 1.871							

จากการวิเคราะห์ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) พบว่ามีค่า VIF น้อยกว่า 10 (Bowerman, O'Connell, Orris, & Murphree, 2010) กล่าวคืออยู่ระหว่าง 1.299 - 1.700 นั่นคือ ไม่เกิด Multicollinearity นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอิสระอยู่ใน

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล (Autocorrelation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.871 ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่าง 1.50 - 2.50 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล ดังนั้นจึงนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการการถดถอย ตารางที่ 7

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังที่แสดงในตารางที่ 7 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) ผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับร้อยละ 1 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (adjusted R square) มีค่าเท่ากับร้อยละ 1.1 แสดงว่าวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับการเปรียบเทียบระหว่างการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นและหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลงกับสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ซึ่งหมายความว่ากระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) จะสามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) คิดเป็นร้อยละ 1 และมีอำนาจการตัดสินใจ (R square) มีค่าเท่ากับ 0.100 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดของตัวแบบนี้ สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) คิดเป็นร้อยละ 10.00

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด (กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังที่แสดงในตารางที่ 7

จากสมมติฐานที่ 1 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิเคราะห์พบว่า

สมมติฐานที่ 1.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 4.488 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.049 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 0.447 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.655 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.655 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1.1

สมมติฐานที่ 1.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ -5.491 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.069 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -0.718 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.474 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.474 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1.2

สมมติฐานที่ 1.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 4.732 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.046 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 0.424 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.672 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.672 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1.3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปได้ว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1.1 สมมติฐานที่ 1.2 และสมมติฐานที่ 1.3 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ของ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) เพื่อทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 2 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแสดงเป็นตัวแบบสมการ regression เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้:

$$WCA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 QR_{it} + \beta_3 RT_{it} + \beta_4 IT_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

CR_{it}	แทน	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท i ในปีที่ t
QR_{it}	แทน	อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัท i ในปีที่ t
RT_{it}	แทน	อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ของบริษัท i ในปีที่ t
IT_{it}	แทน	อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัท i ในปีที่ t
WCA_{it}	แทน	วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท i ในปีที่ t

ค่าทางสถิติ

β_0	แทน	ค่าคงที่
β_{1-4}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 4
ε	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน

โดยสมมติฐานที่ 2 จะประกอบสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 2.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 2.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

สมมติฐานที่ 2.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

Variable	Coefficients			T	Sig.	Coefficients	
	B	SE	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	-0.019	0.043		-0.444	0.658		
CR	0.000	0.001	0.029	0.304	0.761	0.775	1.291
QR	-0.007	0.008	-0.088	-0.937	0.350	0.791	1.264
RT	0.000	0.003	0.006	0.075	0.940	0.964	1.037
IT	0.016	0.009	0.155	1.808	0.073	0.944	1.060
ค่าสำคัญทางสถิติ R = 0.030 (3.00%) R^2 = 0.174 (17.4%)							
ค่า Adjusted R Square = 0.002 (0.2%) ค่า Durbin-Watson = 1.960							

จากการวิเคราะห์ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) พบว่ามีค่า VIF น้อยกว่า 10 (Bowerman, O'Connell, Orris, & Murphree, 2010) กล่าวคือ อยู่ระหว่าง 1.037 – 1.291 นั่นคือ ไม่เกิด Multicollinearity นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรอิสระอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล (Autocorrelation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.960 ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่าง 1.50 - 2.50 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล ดังนั้นจึงนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการการถดถอย ตารางที่ 8

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังที่แสดงในตารางที่ 8 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) และอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการ

คงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) ผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับร้อยละ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (adjusted R square) มีค่าเท่ากับร้อยละ 2 แสดงว่าวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับการเปรียบเทียบระหว่างการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นและหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลงกับสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ซึ่งหมายความว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) จะสามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) คิดเป็นร้อยละ 3 และมีอำนาจการตัดสินใจ (R square) มีค่าเท่ากับ 0.174 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดของตัวแบบนี้สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) คิดเป็นร้อยละ 17.40

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่อง (อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT)) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังที่แสดงในตารางที่ 8

จากสมมติฐานที่ 2 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิเคราะห์พบว่า

สมมติฐานที่ 2.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.029 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 0.304 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.761 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.761 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2.1

สมมติฐานที่ 2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ -0.007 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.088 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -0.937 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.350 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.350 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2.2

สมมติฐานที่ 2.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.006 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 0.075 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.940 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.940 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2.3

สมมติฐานที่ 2.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 0.016 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.155 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 1.808 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.073 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.073 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2.4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปได้ว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2.1 สมมติฐานที่ 2.2 สมมติฐานที่ 2.3 และสมมติฐานที่ 2.4 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

การวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) เพื่อทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 3 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$NOA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 CFI_{it} + \beta_3 CFF_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

CFO_{it}	แทน	กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานของบริษัท i ในปีที่ t
CFI_{it}	แทน	กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนของบริษัท i ในปีที่ t
CFF_{it}	แทน	กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินของบริษัท i ในปีที่ t
NOA_{it}	แทน	วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิของบริษัท i ในปีที่ t

ค่าทางสถิติ

β_0	แทน	ค่าคงที่
β_{1-3}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 3
ε	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน

โดยสมมติฐานที่ 3 จะประกอบสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 3.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 3.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 3.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

Variable	Coefficients			T	Sig.	Coefficients	
	B	SE	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	-0.020	0.009		-2.247	0.026		
CFO	0.000	0.000	-0.338	-3.286	0.001	0.588	1.700
CFI	-2.045	0.000	-0.064	-0.708	0.480	0.770	1.299
CFF	2.190	0.000	0.053	0.519	0.605	0.591	1.693
ค่าสำคัญทางสถิติ R = 0.131 (13.10%) R^2 = 0.362 (36.20%)							
ค่า Adjusted R Square = 0.112 (11.20%) ค่า Durbin-Watson = 2.121							

จากการวิเคราะห์ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) พบว่ามีค่า VIF น้อยกว่า 10 (Bowerman, O'Connell, Orris, & Murphree, 2010) กล่าวคืออยู่ระหว่าง 1.299 – 1.700 นั่นคือ ไม่เกิด Multicollinearity นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอิสระอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล (Autocorrelation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.121 ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่าง 1.50 - 2.50 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล ดังนั้นจึงนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการการถดถอย ตารางที่ 9

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังที่แสดงในตารางที่ 9 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) ผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับร้อยละ 13.10 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (adjusted R square) มีค่าเท่ากับร้อยละ 11.20 แสดงว่าวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับการเปรียบเทียบระหว่าง องค์ประกอบ

ที่ใช้ในการปรับปรุงกำไรก่อนรายการพิเศษที่จัดทำตามหลักเกณฑ์คงค้าง เพื่อคำนวณหากระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานกับสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ซึ่งหมายความว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) จะสามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) คิดเป็นร้อยละ 13.10 และมีอำนาจการตัดสินใจ (R square) มีค่าเท่ากับ 0.362 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดของตัวแบบนี้ สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) คิดเป็นร้อยละ 36.20

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด (กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังที่แสดงในตารางที่ 9

จากสมมติฐานที่ 3 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิเคราะห์พบว่า

สมมติฐานที่ 3.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.338 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -3.286 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.01 < 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะสนับสนุนสมมติฐานที่ 3.1

สมมติฐานที่ 3.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ -2.045 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.64 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -0.708 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.480 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.480 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3.2

สมมติฐานที่ 3.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 2.190 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.053 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 0.519 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.605 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.605 < 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3.3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปได้ว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ 0.05 เป็นไปตาม สมมติฐานที่ 3.1 อย่างไรก็ตามกระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3.2 และ 3.3

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) เพื่อทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 4 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแสดงเป็นตัวแบบสมการ regression เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้:

$$NOA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 QR_{it} + \beta_3 RT_{it} + \beta_4 IT_{it} + \varepsilon$$

โดยที่

CR_{it}	แทน	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัท i ในปีที่ t
QR_{it}	แทน	อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัท i ในปีที่ t
RT_{it}	แทน	อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ของบริษัท i ในปีที่ t
IT_{it}	แทน	อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัท i ในปีที่ t
NOA_{it}	แทน	วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิของบริษัท i ในปีที่ t

ค่าทางสถิติ

β_0	แทน	ค่าคงที่
β_{1-4}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ 1 ถึง 4
ε	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน

โดยสมมติฐานที่ 4 จะประกอบสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 4.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 4.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 4.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 4.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

Variable	Coefficients			T	Sig.	Coefficients	
	B	SE	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	-0.045	0.018		-2.560	0.012		
CR	0.000	0.000	-0.057	-0.595	0.553	0.775	1.291
QR	0.005	0.003	0.143	1.510	0.133	0.791	1.264
RT	-0.001	0.001	-0.040	-0.467	0.641	0.964	1.037
IT	-0.001	0.004	-0.020	-0.233	0.816	0.944	1.060
ค่าสำคัญทางสถิติ R = 0.017 (1.70%) R^2 = 0.130 (13.00%)							
ค่า Adjusted R Square = -0.011 (1.1%) ค่า Durbin-Watson = 1.886							

จากการวิเคราะห์ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) พบว่ามีค่า VIF น้อยกว่า 10 (Bowerman, O'Connell, Orris, & Murphree, 2010) กล่าวคือ อยู่ระหว่าง 1.037 – 1.291 นั่นคือ ไม่เกิด Multicollinearity นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอิสระอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล (Autocorrelation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.886 ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่าง 1.50 - 2.50 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล ดังนั้นจึงนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการการถดถอย ตารางที่ 10

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังที่แสดงในตารางที่ 10 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) ผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับร้อยละ 1.7 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (adjusted R square) มีค่าเท่ากับร้อยละ 1.1 แสดงว่าวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับการเปรียบเทียบระหว่าง องค์ประกอบที่ใช้ในการปรับปรุงกำไรก่อนรายการพิเศษที่จัดทำตามหลักเกณฑ์คงค้างเพื่อคำนวณหากระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานกับสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย ซึ่งหมายความว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่อง (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) จะสามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) คิดเป็นร้อยละ 1.7 และมีอำนาจการตัดสินใจ (R square) มีค่าเท่ากับ 0.130 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดของ

ตัวแบบนี้ สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) คิดเป็นร้อยละ 13

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่อง (อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ) กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังที่แสดงในตารางที่ 10

จากสมมติฐานที่ 4 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิเคราะห์พบว่า

สมมติฐานที่ 4.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.057 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -0.595 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.553 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.553 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4.1

สมมติฐานที่ 4.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 0.005 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.143 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 1.510 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.133 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.133 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4.2

สมมติฐานที่ 4.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ -0.001 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.040 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -0.467 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.641 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.641 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4.3

สมมติฐานที่ 4.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ -0.001 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.020 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -0.233 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.816 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.816 > 0.05) แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลลัพธ์นี้จะไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4.4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปได้ว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว

(QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4.1 สมมติฐานที่ 4.2 สมมติฐานที่ 4.3 และสมมติฐานที่ 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
สมมติฐานที่ 1 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	
สมมติฐานที่ 1.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	
สมมติฐานที่ 2.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3 กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	
สมมติฐานที่ 3.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ	สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
สมมติฐานที่ 4 สภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	
สมมติฐานที่ 4.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สำหรับการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการศึกษาวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ประกอบด้วย กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFS) และสภาพคล่อง ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) กับรายการคงค้างของกิจการกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) และวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงาน (NOA) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานทางการเงิน ประกอบไปด้วยงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสด จากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการนำตัวแปรต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2565 รวมระยะเวลา 4 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน 36 บริษัท รวมทั้งสิ้น 144 ตัวอย่าง ด้วยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) โดยทำการวิเคราะห์ผลแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อจำกัดของการศึกษา
4. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

1. ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยได้ใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย โดยได้สรุปสถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาตามตารางที่ 5 พบว่า จำนวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีจำนวนรวม 9 ตัวแปร ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ตัวแปร ได้แก่ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -577.74 ล้านบาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ

1,055.35 ล้านบาท โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานเท่ากับ 161.12 ล้านบาท กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานเป็นกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ของบริษัท และจากกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานต้องมีค่าเป็นบวกเสมอ เพราะเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่ารายได้หลักของบริษัทสามารถสร้างเงินเข้าได้มากกว่าเงินที่จ่ายออกไปในช่วงเวลาที่ผ่านมา แต่หากมีค่าเป็นลบ อาจเป็นไปได้ว่าบริษัทมีเงินสดที่ต้องจ่ายไปเพื่อซื้อสินค้า หรือจ่ายค่าบริการ หรือจ่ายค่าแรงงานพนักงานก็เป็นได้

กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -1,165.95 ล้านบาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1,1580.73 ล้านบาท โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยกระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนเท่ากับ -30.95 ล้านบาท กระแสเงินสดจากการลงทุนมีค่าเฉลี่ยเป็นลบ อาจเป็นไปได้ว่าบริษัทส่วนใหญ่มีเงินสดจ่ายเพื่อลงทุนในธุรกิจย่อย หรือมีเงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน-โรงงาน เนื่องจากกระแสเงินสดจากการลงทุนเป็นกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมเกี่ยวกับการได้มาและการจำหน่ายสินทรัพย์ระยะยาวและเงินลงทุนอื่นของบริษัท ซึ่งกิจกรรมลงทุนนี้ส่วนใหญ่เป็นเงินสดจ่ายที่เกิดขึ้นไม่บ่อย และค่าติดลบที่เกิดจากการลงทุน

กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -1,330.12 ล้านบาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 427.92 ล้านบาท โดยเมื่อพิจารณาเฉลี่ยกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินเท่ากับ -126.83 ล้านบาท กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินเป็นเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขนาดและองค์ประกอบของส่วนของเจ้าของและส่วนของการกู้ยืมของบริษัท ค่าบวกเป็นเงินสดรับจากการกู้ยืมเงิน หรือเงินสดรับจากการเพิ่มทุน และกิจกรรมจัดหาเงินมีค่าลบเป็นเงินสดจ่ายคืนเงินกู้ อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีเงินสดจ่ายไปในกิจกรรมจัดหาเงินมาก

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR)) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.99 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 216.06 เท่า โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน 7.14 เท่า กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างน้อย บริษัทอาจขาดสภาพคล่อง เพราะมีสินทรัพย์หมุนเวียนไม่เพียงพอที่จะจ่ายหนี้สินหมุนเวียนที่บริษัทต้องชำระ

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.22 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 21.96 เท่า โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว 2.27 กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วน้อย สะท้อนสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัทสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ช้า เพราะตัดรายการสินค้าคงเหลือออกไป ซึ่งสินค้าคงเหลือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนระยะสั้นและมีความคล่องตัวในการเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ต่ำสุดออกไป

อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 2.49 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 46.39 เท่า โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ 7.52 เท่า กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยสูง สะท้อนให้เห็นว่าบริษัทสามารถเก็บเงินจากการขายเชื่อได้เร็ว

อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (IT) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.25 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 14.00 เท่า โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยอัตราการหมุนเวียนของสินค้า 2.98 เท่า กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยน้อย อาจเป็นไปได้ว่าบริษัทส่วนใหญ่มีต้นทุนขายต่อสินค้าคงเหลือค่อนข้างน้อย หากอัตราส่วนนี้มีค่ามากย่อมแสดงให้เห็นว่าบริษัทสามารถสร้างยอดขายได้ดี สามารถบริหารสินค้าคงเหลือได้ดี และจะทำให้บริษัทมีสภาพคล่องในเงินทุนหมุนเวียนเช่นกัน

ตัวแปรตาม มีจำนวนทั้งสิ้น 2 ตัวแปร ดังนี้

วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) มีค่าต่ำสุดร้อยละ -0.59 มีค่าสูงสุดร้อยละ 2.15 โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนร้อยละ 0.02 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารายการคงค้างซึ่งเป็นตัวปรับกำไรตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรที่เป็นกระแสเงินสดของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยธุรกิจส่วนใหญ่มีรายการคงค้างในระดับค่อนข้างน้อย แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังมากแสดงว่าบริษัทมีคุณภาพกำไรสูง กรณีที่บริษัทมีรายการคงค้างสูงย่อมหมายความว่าบริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังน้อย ซึ่งแสดงว่าบริษัทมีคุณภาพกำไรต่ำ ดังนั้น ถ้าต้องการทราบค่ารายการคงค้าง วัดค่าโดย วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ไม่ควรศึกษาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกลุ่มอุตสาหกรรมหรือหมวดธุรกิจอื่น เนื่องจากบางอุตสาหกรรมมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง

วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ (NOA) มีค่าต่ำสุดร้อยละ 0.35 มีค่าสูงสุดร้อยละ 0.40 โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยวิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิร้อยละ -0.04 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารายการคงค้างซึ่งเป็นตัวปรับกำไรตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรที่เป็นกระแสเงินสดของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยธุรกิจส่วนใหญ่มีรายการคงค้างในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวัง กรณีที่บริษัทมีรายการคงค้างสูงย่อมหมายความว่าบริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังน้อยซึ่งแสดงว่าบริษัทมีคุณภาพกำไรต่ำ ในทางตรงข้ามถ้ามีรายการคงค้างที่มีค่าต่ำแสดงว่าบริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังมากแสดงว่าบริษัทมีคุณภาพกำไรสูง ดังนั้น ถ้าต้องการทราบค่ารายการคงค้าง วัดค่าโดย วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงานสุทธิ ไม่ควรศึกษาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกลุ่มอุตสาหกรรมหรือหมวดธุรกิจอื่น เนื่องจากบางอุตสาหกรรมมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง

2. ผลของการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis)

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่ทำการศึกษาประกอบด้วย (1) กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (2) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (3) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (4) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (5) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (6) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (7) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ หากตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมากกว่า 0.80 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมาก จะทำให้เกิด Multicollinearity

ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปรที่เลือกใช้ข้างต้น ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity โดยผลการวิเคราะห์ค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.037 – 1.700 ซึ่งไม่เกิน 10 และค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระที่มีค่าน้อยที่สุดมีค่า 0.588 ซึ่งไม่ต่ำกว่า 0.20 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน การศึกษาในครั้งนี้ จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity และอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล (Autocorrelation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson มีค่าอยู่ระหว่าง 1.871 -2.121 ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่าง 1.50 -2.50 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล ดังนั้น จึงนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการการถดถอย

3. ผลของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

การทดสอบสมมติฐานในครั้งนี้ มีตัวแปรอิสระ จำนวน 2 ตัวแปร ซึ่งประกอบไปด้วยคือ กระแสเงินสด และสภาพคล่อง โดยที่กระแสเงินสด มีตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) และสภาพคล่อง มีตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ โดยผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังนี้

3.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปได้ว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1.1 สมมติฐานที่ 1.2 สมมติฐานที่ 1.3 ตามลำดับ

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 1.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.655 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1.1

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 1.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.474 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1.2

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 1.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.672 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1.3

3.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปได้ว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่อง (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการ

หมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2.1 สมมติฐานที่ 2.2 สมมติฐานที่ 2.3 และสมมติฐานที่ 2.4 ตามลำดับ

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 2.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.761 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2.1

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.350 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2.2

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 2.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.940 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2.3

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 2.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.073 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2.4

3.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปได้ว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (CFO) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตาม สมมติฐานที่ 3.1 อย่างไรก็ตามกระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน (CFI) และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF) ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3.2 และ สมมติฐานที่ 3.3 ตามลำดับ

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 3.1 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังนั้นจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 3.1

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 3.2 กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.480 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุนไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3.2

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 3.3 กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.605 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3.3

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปได้ว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (IT) ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4.1 สมมติฐานที่ 4.2 สมมติฐานที่ 4.3 และสมมติฐานที่ 4.4 ตามลำดับ

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 4.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.553 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4.1

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 4.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.133 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4.2 ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 4.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.641 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4.3 ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า

ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 4.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.816 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4.4

อภิปรายผลการศึกษา

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดกับรายการคงค้างของกิจการ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า กระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย พบว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวิธีรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ยุวดี วงค์แวงน้อย (2563) ศึกษาผลกระทบของกระแสเงินสดและคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า กระแสเงินสด ได้แก่ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการจัดหาเงิน มีผลกระทบทางบวกต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิศมัย โกมลศรี (2561) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน รายการคงค้าง และสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิ กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ผลการศึกษาพบว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน และ รายการคงค้างมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธิษตยา พิสุทธ์จินดา (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงิน กับรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) พบว่า รายการคงค้างมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน และผลการวิจัยของ Collins และ Hribar พบว่า การจัดทำงบแสดงฐานะการเงินเป็นหลักในการวัดรายการคงค้างนั้นก่อให้เกิดความโน้มเอียงในการวัดอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะบริษัทที่มีการควบกิจการหรือซื้อกิจการ ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก และมีการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะกระแสเงินสดจากการดำเนินงานเป็นตัวแปรอธิบายและอัตราผลตอบแทนของหุ้นเป็นตัวแปรตาม (Collins, W. & Hribar, P., 1999) ยังมีผลการศึกษาของ Patricia M. Dechow (1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกำไรทางบัญชี กระแสเงินสดจากการดำเนินงานและรายการคงค้างของกิจการ ผลการศึกษาพบว่า กระแสเงินสดจากการดำเนินงานจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สะท้อนต่อมูลค่ารายการคงค้างของกิจการ เช่นเดียวกับกำไรทางบัญชี กล่าวคือ ถ้ากระแสเงินสดจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น รายการคงค้างจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยที่นำกระแสเงินสดมาหาความสัมพันธ์กับกำไรในอนาคตจากตัวแบบของ Sloan (1996) คือ Hirshleifer et al. (2004) และ Richardson et al (2006) โดยอยู่ภายใต้สมมติฐานที่ว่า ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดสุทธิจาการดำเนินงาน และรายการคงค้างให้เป็นประโยชน์ในการประเมินความสามารถของกิจการที่จะได้รับเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดอาจเนื่องมาจากกระแสเงินสดและรายการคงค้างเป็นองค์ประกอบของกำไรในปีปัจจุบัน กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานจะมีความสามารถในการอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงต่อรายการคงค้างได้ดี และส่วนของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานยังเป็นกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้หลักของกิจการเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน (พิศมัย โกมลศรี, 2561)

นอกจากนี้ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดสุทธิจากการลงทุน กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และพบว่า กระแสเงินสดจากการลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษา

ของ สุดารัตน์ หอมกลิ่น (2558) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับรายการคงค้างของกิจการ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ตัวแปรอิสระประกอบด้วย กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน กำไรจากการดำเนินงาน กำไรต่อหุ้น อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรตามประกอบด้วย รายการคงค้างของกิจการ ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อรายการคงค้างของกิจการบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) คือ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อรายการคงค้างของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% สอดคล้องกับผลงานวิจัย จิรบุษ สันโดษ (2548) พบว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับรายการคงค้างของกิจการ กระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับรายการคงค้าง สอดคล้องกับ ศรัญญา คมขุนทด (2555) และ Park and Ro (2004) อาจเป็นไปได้ว่า คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค รับรู้รายได้เร็วเกินไป การเพิ่มกำไรด้วยรายการที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว และการชะลอรายได้ของงวดปัจจุบันออกไปในงวดหน้า จากการศึกษาของ กมลชนก สกุลเจริญ (2563) พบว่า รูปแบบการตกแต่งบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ได้แก่ การรับรู้รายได้เร็วเกิน ไป การบันทึกรายได้ลวงตา การเพิ่มกำไรด้วยรายการที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว และการชะลอรายได้ของงวดปัจจุบันออกไปในงวดหน้า ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบวิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรทั้ง 3 วิธี รูปแบบการตกแต่งบัญชีที่พบมากที่สุด คือ การบันทึกรายได้ลวงตา เนื่องจากมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร โดยวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน วิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิรวม และวิธีรายการคงค้างรวม วิธีการที่นิยมมาใช้ในการตกแต่งบัญชีมากที่สุด ได้แก่ รายการสินทรัพย์และหนี้สินที่แสดงไว้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง และการสร้างมูลค่าหรือราคาของรายการธุรกิจระหว่างกัน รองลงมา ได้แก่ การบันทึกรายได้ที่ไม่เกิดขึ้นจริง

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการ ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ พิมลวรรณ ตรีพัฒนสิทธิ์ และภัทรณัชชา โชติคุณากิตติ (2564) พบว่า อัตราส่วนทางการเงินมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ผลการศึกษาของ Phattanapunyawat (2019) พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายการคงค้าง แสดงว่าบริษัทในกลุ่มเอ็ม เอไอที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูงจะมีการรายงานคงค้างจำนวนมาก และผลการศึกษาของ ติรนันท์ รุ่งสว่าง (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเลือกรูปแบบการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน รายการคงค้างและขนาดของกิจการส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีในเรื่องการบันทึกค่าใช้จ่าย การรับรู้ราชได้ และการแสดงและเปิดเผยสินทรัพย์หนี้สิน ส่วนรูปแบบ

การตกแต่งตัวเลขทางบัญชีในเรื่องการบันทึกรายจ่ายฝ่ายทุน และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิจัย

ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งอาจมีลักษณะการประกอบธุรกิจ และรายการคงค้างของกิจการที่แตกต่างจากหมวดธุรกิจอื่น จึงมีข้อจำกัดเกี่ยวกับขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างนี้ ซึ่งไม่สามารถใช้เป็นตัวแทนสำหรับทุกบริษัทในประเทศไทย จึงอาจจะไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้กับธุรกิจอื่น รวมถึงการนำไปใช้อ้างอิงกับประเทศอื่นได้ รวมทั้งข้อจำกัดและขอบเขตของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาปี พ.ศ.2562 – พ.ศ.2565 อาจไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงในช่วงเวลาอื่นได้ เนื่องจากในแต่ละช่วงเวลาอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางบัญชี รวมถึงปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มีส่วนสำคัญในการประกอบธุรกิจที่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กิจการควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงกระแสเงินสด และสภาพคล่องที่มีความสัมพันธ์ต่อรายการคงค้างของกิจการ ประกอบด้วย รายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ รายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ ได้แก่ กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระแสเงินสดสุทธิและสภาพคล่องเงินทุนหมุนเวียนในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่กิจการ สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ทำให้มีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของกิจการ และการตกแต่งกำไรโดยใช้รายการคงค้าง ส่งผลให้รายได้หรือค่าใช้จ่ายสามารถเพิ่มขึ้นหรือลดลงชั่วคราว เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลให้กำไรของกิจการไม่อยู่ในรูปของกระแสเงินสด ดังนั้นผู้บริหารจึงมักใช้ดุลพินิจในการตั้งรายการคงค้าง เนื่องจากกิจการที่มีรายการคงค้างสูงที่เป็นผลจากการเลือกใช้นโยบาย และข้อสมมติต่าง ๆ ของผู้บริหารย่อมหมายความว่าอาจมีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังน้อย ส่งผลให้กิจการมีคุณภาพกำไรต่ำ กิจการที่มีคุณภาพกำไรสูงย่อมมีความเสี่ยงน้อยกว่ากิจการที่มีคุณภาพกำไรต่ำ เนื่องจากกิจการเหล่านี้จะจัดทำตัวเลขกำไรโดยใช้นโยบายบัญชีที่ยึดหลักความระมัดระวัง

2. ผลการศึกษาวิจัยจะช่วยสนับสนุนให้ผู้ใช้งบการเงิน

2.1 นักลงทุน ผู้ให้กู้ยืม และผู้ใช้งบการเงินทั่วไป สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นประโยชน์ในประกอบการวิเคราะห์ตัดสินใจลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ และการให้กู้ยืมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมูลค่าหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่นักลงทุนสนใจ รวมถึงงานวิจัยนี้ช่วยสนับสนุนให้เห็นว่า กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ต่อรายการคงค้างของกิจการ ประกอบด้วย รายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้

วิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ โดยธุรกิจที่มีรายการคงค้างสูงย่อมหมายความว่าบริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิที่มีความระมัดระวังน้อยส่งให้สภาพคล่องเงินทุนหมุนเวียนต่ำ

2.2 ภาคธุรกิจ สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจและปรับปรุงกระแสเงินสด สภาพคล่องและรายการคงค้างของกิจการของบริษัท โดยให้ความสำคัญและตระหนักถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำให้บริษัทมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานมากขึ้น เพื่อผลประกอบการที่ดีในระยะยาว

2.3 ภาครัฐและนักการวิเคราะห์ สามารถนำผลการศึกษาไปใช้พิจารณาวิเคราะห์กระแสเงินสด สภาพคล่องกับรายการคงค้าง สำหรับการวางแผนพัฒนาในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบของรายการคงค้างโดยวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนและวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิสามารถนำมาใช้วิเคราะห์กระแสเงินสดและสภาพคล่องเงินทุนหมุนเวียนได้ แต่อย่างไรก็ดีการใช้เทคนิคที่กล่าวมาช่วยในการตัดสินใจเบื้องต้นเท่านั้นการตัดสินใจต่างๆ ผู้ใช้ข้อมูลและผู้ลงทุนจำเป็นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องเช่น สภาพแวดล้อมทางการเงิน สภาพแวดล้อมทางการดำเนินงาน สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับข้อเสนอและจากการศึกษาในครั้งนี้

3.1 การศึกษาความสัมพันธ์กระแสเงินสด และสภาพคล่องกับรายการคงค้างของกิจการเป็นเพียงการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเป็นข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ดังนั้นควรนำข้อมูลดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ประวัติและประสบการณ์ของผู้บริหารของบริษัท สภาพแวดล้อมการแข่งขันในธุรกิจของบริษัท เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจได้ดีขึ้น

3.2 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการขยายกลุ่มตัวอย่าง จะทำการศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ หรือบริษัทที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้กว้างขึ้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยในครั้งนี้และในอนาคตต่อไป

3.3 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์รายการคงค้างด้วยวิธีอื่นเนื่องจากในครั้งนี้เลือกทดสอบรายการคงค้างเพียงตัวแบบเดียว ซึ่งเทคนิคคงค้างมีหลายวิธี อาทิเช่น แบบจำลองของ Kothari et al (2005), แบบจำลองของ Dechow et al (1995) และแบบจำลองของ Jones (1991) เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับงานวิจัยในครั้งนี้และในอนาคตต่อไป

3.4 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป อาจมีการขยายผลตัวแปรอิสระให้มากขึ้น เพื่อดูความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่จะมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ นอกจากตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

บรรณานุกรม

กนกพร นาคทับที และปรีชา จรุงกิจอนันต์. (2565). ลักษณะของกำไร กระแสเงินสด และรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET50 ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. **วารสารบริหารธุรกิจ นิด้า**, 31 พฤศจิกายน 2565, 11-28.

กมลชนก สกุลเจริญ. (2563). **ผลกระทบของการตกแต่งบัญชีและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).

กฤษณา กัมปนาทโกศล. (2550). **การตกแต่งกำไรกับสัดส่วนการก่อหนี้**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

กุสุมา ดำพิทักษ์ และพนารักษ์ ปานมณี. (2560). ความสามารถพยากรณ์ของข้อมูลผลการดำเนินงานในอดีตในการพยากรณ์กำไรในอนาคต. **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์**, 57(3), 77-99.

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, 2561 อ้างถึงใน อัศวิณี เทพสวัสดิ์, 2562, หน้า 19

ขวัญนภา เศิกศิริ, สมใจ บุญหมื่นไวย, และ ธนภณ วิมูลอาจ. (2561). อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ. **วารสารชุมชนวิจัย**, 12(2), 71–84.

จิรบุษ สันโดษ. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินและรายการคงค้างของกิจการ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์. (2554). **การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

โชษิตา เปสตันยี และ สรียา วิจิตรเสถียร. (2561). ปัจจัยของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารเทคโนโลยีสุรนารี**. 2562 (13). 89- 104.

ณัฐชรัตน์ สินธุชัย. (2559). ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย**, 6(2), 111-120.

ณัฐชานนท์ โกมุทพุฒิพงศ์. (2557). การวัดคุณภาพกำไรเพื่อการวิเคราะห์หลักทรัพย์. **วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์**, 139, 1-18.

ณิศดาภัทธิ์ ชะโลธร. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดจากผลประกอบการกับผลตอบแทนกำไร(ขาดทุน)ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2553 - พ.ศ.2562**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย).

ดารณี ยมนา. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนหมุนเวียนกับราคาหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ดารานาถ พรหมอินทร์. (2560). **ความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานและคุณภาพกำไรต่อราคาตลาดทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

ดาวเรือง แสงคำ และจอมใจ แซมเพชร. (2562). คุณภาพของรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์**, 8(1), 57-63.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). **รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์**. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2565, จาก https://www.set.or.th/th/company/companylist.html

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2566). **ข้อมูลราคาหลักทรัพย์ย้อนหลัง 5 ปี**. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2566, จาก https://www.setsmart.com.

ติรนันท์ รุ่งสว่าง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเลือกรูปแบบการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET). **วารสารสารสนเทศ**, 14(2) หน้า 107-118.

ทิพากร ศรีชัยธำรง, ชลกนก โฆษิตคณิน และนิกข์นิภา บุญช่วย. (2564). อิทธิพลของงบกระแสเงินสดต่อสภาพคล่องและความมั่งคั่งสูงสุดของธุรกิจ กรณีศึกษา: กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารศิลปะการจัดการ**, 5(1). 87-102.

ธนวันต์ กนกวลี. (2565). **ความสัมพันธ์ระหว่างรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี**, (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ธัญญลักษณ์ วิชิตสรวงศ์. (2554). The value relevance of earnings and cash flows: evidence from Thailand. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 7(19), 39-53.

ธิษตยา พิสุทธ์จินดา. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงิน กับรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).

ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์นเอเชีย**, 10(1), 143-155.

ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ. (2558). การบริหารเงินทุนหมุนเวียน. **วารสารสารสนเทศ**, 14(2), 7-19.

ปาริฉัตร ศิลปเทศ, ร.อ.จีราวัฒน์ ธีราวุธจรุงชัย และนงค์นิตย์ จันทร์จรัส. (2563). การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างในดุลยพินิจของฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารบริหารธุรกิจ นิด้า**, 26 พฤษภาคม 2563, 36-66.

ผ่องพรรณ ไกรสรสวัสดิ์. (2554). **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์**. (การค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

พรรณทิพย์ อย่างกลั่น. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **การประชุมวิชาการระดับชาติประจำปี 2558**, 10, 388-398.

พัชรสุดา ปัญญาชื่นสกุลสุข, พงศ์พรต ฉัตราภรณ์ และวิลาสินี วงศ์แก้ว. (2555). ความเกี่ยวข้องกับมูลค่าของกิจการจากส่วนประกอบของกำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในทศวรรษที่ผ่านมา, **จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์**. 34(134). 46-81.

พิมพ์ลภัชญ์ พัฒนชัย. (2559). **ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).

พิมลวรรณ ตรีพัฒนสิทธิ์ และภัทรณัชชา โชติคุณากิตติ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดทางเลือกการลงทุน (เอ็ม เอ ไอ). **วารสารรัชภาคย์**, 15(41),126-139.

พิศมัย โกมลศรี. (2561). **ความสัมพันธ์ของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน รายการคงค้างและสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิ กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

ภาณะพันธ์ เพ็ชร์ไพศาล และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์. (2563). **ผลกระทบของอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อการวัดมูลค่าราคาตลาดของหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม)

มณฑา สุทธิพงค์. (2553). **กำไรสุทธิ กระแสเงินสดจากการดำเนินงานและรายการคงค้างทางบัญชีในการพยากรณ์กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคต**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

ยุวดี วงค์แวงน้อย. (2563). ผลกระทบของกระแสเงินสดและคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีผลต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**, 5(8), 175-195.

วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2543). **คุณรู้จัก Creative Accounting และคุณภาพกำไรแล้วหรือยัง?**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2557) อ้างอิงจาก รุ่งทิพย์ อักษรสาร. (2561). งบกระแสเงินสด : งบการเงินที่นักบัญชีต้องให้ความสนใจ. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**, หน้า 107-117

ศิริเพ็ญ มานะวนิชกุล. (2553). **การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น**. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

ศิริมา แก้วเกิด. (2559). **การวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร**. (คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ).

ศุภณัฐ สามห้วย, 2561 อ้างถึงใน อัศวิณี เทพสวัสดิ์, 2562, หน้า 17

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). **คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่ง ของมาตรฐานการบัญชี**. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2565, เข้าถึงจาก https://www.tfac.or.th/upload/9414/y8AH4tNvps.pdf

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). **มาตรฐานฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง งบกระแสเงินสด**. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2565, เข้าถึงจาก https://www.tfac.or.th/upload/9414/TSeoIr9x6i.PDF

สุดารัตน์ หอมกลิ่น. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับรายการคงค้างของกิจการ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI). **วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 10(1), 69-75.

สุทัศนีย์ แก้วพรม. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการดำเนินงานกับรายการคงค้างของกิจการกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).

สุภา ทองคง. (2564). อิทธิพลของคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลของกลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา**, 6(1), 52-64.

สุรกิจ คำวงศ์ปีน. (2559). **การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน แนวทางและกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสกศักดิ์ จำเริญวงศ์. (2554). **การบริหารธุรกิจ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ**. (2). กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการเงินคณะพาณิชยศาสตร์การบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โสภณ บุญถนอมวงศ์. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์**. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

หทัยชนก แย้มชุ่ม. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).

อัศวิณี เทพสวัสดิ์. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).

อิสรี สุขสว่าง. (2550). **คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์**. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

Doithai, 2560 อ้างถึงใน อัศวิณี เทพสวัสดิ์, 2562, หน้า 17

BIBLIOGRAPHY

Ball, R. & Brown, P. (1968). **An empirical evaluation of accounting income numbers**, Journal of Accounting Research, 6(2), 159-178.

Barth, M. E. (2000). **Valuation-based accounting research: implications for financial reporting and opportunities for future research**, Accounting and Finance, 40, 7-31.

Barth, M. E., Beaver, W. H., & Landsman, W. R. (2001). **The relevance of the value-relevance literature for financial accounting standard setting: another view**, Journal of Accounting and Economics, 30(1-3), 77-104.

Barton, J., Hansen, T. B., & Pownall, G. (2010). **Which performance measures do investors around the world value the most and why?**, The Accounting Review, 85(3), 753-789.

Beaver, W. H. (1968). **The information content of annual earnings announcements**, Journal of Accounting Research, 6, 67-92.

Bellovary, J. L., Giacomino, D.E., and Michael, D. (2005). **Earning Quality: It is Time to Measure and Report**. The CPA Journal, 75(11), 32-37.

Biddle, G., Bowen, R. M., & Wallace, J. S. (1997). **Does EVA beat earnings? Evidence on associations with stock returns and firm values**, Journal of Accounting and Economics, 24(3), 301-336.

Bowerman, B., O' Connell, R., Orris, J., & Murphree, E. (2010). **Essentials of business statistic**. New York: Mc Graw-Hill. Cormier, D., and Magnan, M. (1996). **Decision, decisions.** CA Magazine, 129(7), 38.

Bradshaw M.T., Richardson S.A. and Sloan R.G. (1999). **Earnings Quality and Financial Reporting Credibility** : An Empirical Investigation.

Chan K., Chan L.K.C., Jegadeesh N. and Lakonishok J. (2001). **Earnings Quality and Stock Return**. National Bureau of Economic Research.

Chandra, U. & Ro, B. (2008). **The role of revenue in firm valuation**, Accounting Horizons, 22(2), 199-222.

Cheng, A., Cheung, J., & Gopalakrishnan, V. (1993). **On the usefulness of operating income, net income and comprehensive income in explaining security returns**, Accounting & Business Research, 23(2), 195-203.

Collins, D. W., Maydew, E., & Weiss, I. (1997). **Changes in the value-relevance of earnings and book values over the past forty years**, Journal of Accounting and Economics, 24(1), 36-67.

Collins, W. & Hribar, P. (1999). **Earnings-based and accrual-based market anomalics: One effect or two**. Journal of Accounting and Economics,, 29(1), 101-123.

Cormier, D., and Magnan, M. (1996). **Decision, decisions**. CA Magazine, 129(7), 38.

Dechow, P. M., Sloan, R. G. and Sweeney. A. (1995). **Detecting earnings management. The Accounting Review**, 70, 193-225.

Dechow, P., Ge, W., and Schrand, C. (2010). **Understanding earnings quality: A review of the proxies, their determinants and their consequences.** Journal of Accounting and Economics, 50, 344-401.

DuCharme, L., Malatesta, P. H., and Sefcik, S E. (2000). **Earnings Management, Stock Issues, and Shareholder Lawsuits**. Working Paper, University of Washington.

Ebaid, I. E. (2011). **The value relevance of accounting-based performance measures in emerging economies: the case of Egypt**, Management Research Review, 35(1), 69-88.

Feltham, G. A. and Ohlson, J. A. (1995). **Valuation and Clean Surplus Accounting for Operating and Financial Activities**. Contemporary Accounting Research 11 (Spring), 689-731.

Field, A. (2000). **Discovering statistic using SPSS for windows**. London: Sage.

Francis, J., Olsson, P., & Schipper, K. (2008). **Earnings quality**. Fundamental and Trend in Accounting, 1(4), 259-340.

Graham, B., and Dodd, D.L. (1934). **Security Analysis**. New York: McGraw Hill, Book Company

Hirshleifer, Hou, Teoh, and Zhang (2004). **Do investors overvalue firms with bloated balance sheet?**. Journal of Accounting and Economics, 38, 297-331.

Holthausen, R. & Watts, R. (2001). **The relevance of the value-relevance literature for financial accounting standard setting**, Journal of Accounting and Economics, 31(1-3), 3-75.

Jones, J. (1991). **Earnings management during import relief investigations**. Journal of Accounting Research, 29, 193-228.

Keynes, John M. (1936). **The General Theory of Employment, Interest and Money**. United Kingdom: Palgrave Macmillan.

Khalidazia Ibnu Khaldun (2014). **Influence of Profitability and Liquidity Ratio on Profit Growth of Listed company on the Indonesian Stock Exchange Food and beverages from 2010-2012**. Department of Accounting, Faculty of Economics and Business Universitas Sumatera Utara, Medan, Indonesia.

Komkhuntod, S. (2012). **Factors that Affect Earnings Management through Accruals of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand, Which was ordered to edit the Financial Statements**. Thesis of Master of Accountancy Program, Khon Kaen University.

Kothari, S. P., A. J. and Wasley. C. E. (2005). **Performance matched discretionary accrual measures**. Journal of Accounting & Economics, 39, 163-197.

Lev, B. & Zarowin, P. (1999). **The boundaries of financial reporting and how to extend them**, Journal of Accounting Research, 37(2), 353-385.

Lipe, R. C. (1986). **The information contained in the components of earnings**, Journal of Accounting Research, 24(3), 37-64.

McNichols, M. F. (2002). **Discussion of the Quality of Accruals and Earnings: The Role of Accrual Estimation Errors**. The Accounting Review, 77, 61-69.

Mulford. C. W. and Comiskey, E. E. (1996). **Financial Warnings**. New Jersey: John Wiley & sons.

O'Glove, T.L. (1987). **Quality of Earnings: The Investor's Guide to How Much Money A Company is Really Making**. Publisher: Free Press.

Park, Myung Seok and Byung T. Ro. (2004). **The effeect of firm-industy earnings correlation and announcement timing on firms' accrual decision.** The British Accounting Review, 36, 269-289.

Patricia M. Dechow, Amy, P. (1999). **Hutton and Richard G. Sloan, An Empirical Assessment of the Residual Income Valuation Model**. Journal of Accounting & Economics, 1-34.

Penman Stephen, H. (2003). **Financial Statement Analysis and Security Valuation**. New York. NY.

Phattanapunyawat, Y. (2019). **Relationship of Accounting Information with Earnings Quality of the Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand (SET Index CLMV)**. Master's Thesis. Dhurakit Pundit University.

Pratt, J. (2000). **Financial Accounting in an Economic.** (4th Edition). Cincinnati, OH: South-Western College Publishing.

Richardson, S., R. Sloan, M. Soliman, and I.Tuna. (2004). The Implications of Accounting Distortions and Growth for Accruals and Profitability. The Accounting Review, 81, 713-743.

Schipper, K., and Vincent, L. (2003). **Earnings quality**. Accounting Horizons, 17, 97-100.

Sloan, R. G. (1996). **Do stock prices fully reflect information in accruals and cash flows about future earnings?**. The Accounting Review, 71, 289-315.

Wilson, G. P. (1987). **The incremental information content of the accrual and funds components of earnings after controlling for earnings**, The Accounting Review, 62(2), 293-322.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่คัดเลือกมาศึกษา

รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ใช้ในการศึกษา

ระหว่าง ปี พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565 จำนวน 36 บริษัท รวมทั้งสิ้น 144 ตัวอย่าง

ลำดับ	อักษรย่อ	บริษัท	หมวดธุรกิจ
1	AFC	บริษัท เอเซียไฟเบอร์ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
2	AJA	บริษัท เอเจ แอดวานซ์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
3	APCO	บริษัท เอเชียน ไฟย์โตซูติคอลส์ จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
4	BIZ	บริษัท บิสซิเนสอะไลเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
5	BTNC	บริษัท บูติคนิวซิตี้ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
6	CPH	บริษัท คาสเซ่อร์พีคโฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
7	CPL	บริษัท ซีพีแอล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
8	DDD	บริษัท ดู เดย์ ดรีม จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
9	DTCI	บริษัท ดี.ที.ซี.อินดัสตรี่ส์ จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
10	FANCY	บริษัท แฟนซีวู๊ด อินดัสตรีส จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
11	ICC	บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
12	JCT	บริษัท แจ๊กเจียอุตสาหกรรม (ไทย) จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
13	KISS	บริษัท โรจูคิส อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
14	KYE	บริษัท กันยงอีเลคทริก จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
15	L&E	บริษัท ไลท์ติ้ง แอนด์ อีควิปเมนท์ จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
16	MODERN	บริษัท โมเดอร์นฟอร์มกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
17	NC	บริษัท นิวซิตี้ (กรุงเทพฯ) จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
18	OCC	บริษัท โอ ซี ซี จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์

รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ใช้ในการศึกษา

ระหว่าง ปี พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565 จำนวน 36 บริษัท รวมทั้งสิ้น 144 ตัวอย่าง

ลำดับ	อักษรย่อ	บริษัท	หมวดธุรกิจ
19	OGC	บริษัท โอเชียนกลาส จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
20	PAF	บริษัท แพนเอเชียฟุตแวร์ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
21	PDJ	บริษัท แพรนด้า จิวเวลรี่ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
22	PG	บริษัท ประชาอาภรณ์ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
23	ROCK	บริษัท ร้อกเวิธ จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
24	S & J	บ.เอส แอนด์ เจ อินเตอร์เนชั่นแนล เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
25	SABINA	บริษัท ซาบีน่า จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
26	SAWANG	บริษัท สว่างเอ็กซ์ปอร์ต จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
27	SIAM	บริษัท สยามสตีลอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
28	STHAI	บริษัท ซันไทยอุตสาหกรรมถุงมือยาง จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
29	TCMC	บริษัท ทีซีเอ็ม คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
30	TNR	บริษัท ไทยนิปปอนรับเบอร์อินดัสตรี้ จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
31	TOG	บริษัท ไทยออพติคอล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
32	TR	บริษัท ไทยเรยอน จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
33	TTI	บริษัท โรงงานผ้าไทย จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
34	TTT	บริษัท โทเร เท็กซ์ไทล์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
35	UPF	บริษัท ยูเนี่ยนไพโอเนียร์ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
36	WACOAL	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). **รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์**. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2566, จากเว็บไซต์: https://www.set.or.th/th/market/information/securities-list/main

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
CFO	144	-577.54	1055.35	161.1168	257.81522
CFI	144	-1165.95	1580.73	-30.9475	295.88063
CFF	144	-1330.12	427.92	-126.8274	231.21549
CR	144	.99	216.06	7.1428	23.92165
QR	144	.22	21.96	2.2727	2.89123
RT	144	2.49	46.39	7.5157	7.26568
IT	144	.25	14.00	2.9750	2.26252
WCA	144	-.59	2.15	.0162	.23603
NOA	144	-.35	.40	-.0426	.09522
Valid N (listwise)	144				

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis)

Correlations

		CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT
CFO	Pearson Correlation	1	-.238**	-.525**	-.121	-.124	-.005
	Sig. (2-tailed)		.004	.000	.150	.138	.954
	N	144	144	144	144	144	144
CFI	Pearson Correlation	-.238**	1	-.229**	.023	.064	-.042
	Sig. (2-tailed)	.004		.006	.786	.446	.617
	N	144	144	144	144	144	144
CFF	Pearson Correlation	-.525**	-.229**	1	.082	.027	.024
	Sig. (2-tailed)	.000	.006		.326	.751	.776
	N	144	144	144	144	144	144

Correlations

		CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT
CR	Pearson Correlation	-.121	.023	.082	1	.446**	.076
	Sig. (2-tailed)	.150	.786	.326		.000	.363
	N	144	144	144	144	144	144
QR	Pearson Correlation	-.124	.064	.027	.446**	1	.128
	Sig. (2-tailed)	.138	.446	.751	.000		.126
	N	144	144	144	144	144	144
RT	Pearson Correlation	-.005	-.042	.024	.076	.128	1
	Sig. (2-tailed)	.954	.617	.776	.363	.126	
	N	144	144	144	144	144	144
IT	Pearson Correlation	.321**	-.104	-.209*	-.193*	-.072	-.149
	Sig. (2-tailed)	.000	.215	.012	.021	.390	.075
	N	144	144	144	144	144	144

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

Variables Entered/Removed[a]

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	CFF, CFI, CFO[b]	.	Enter

a. Dependent Variable: WCA

b. All requested variables entered.

Model Summary[b]

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.100[a]	.010	-.011	.23735	1.871

a. Predictors: (Constant), CFF, CFI, CFO

b. Dependent Variable: WCA

ANOVA[a]

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	.079	3	.026	.470	.704[b]
	Residual	7.887	140	.056		
	Total	7.966	143			

a. Dependent Variable: WCA

b. Predictors: (Constant), CFF, CFI, CFO

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	Collinearity Statistics
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	.013	.024		.555	.580		
	CFO	4.488E-5	.000	.049	.447	.655	.588	1.700
	CFI	-5.491E-5	.000	-.069	-.718	.474	.770	1.299
	CFF	4.732E-5	.000	.046	.424	.672	.591	1.693

a. Dependent Variable: WCA

Collinearity Diagnostics[a]

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions			
				(Constant)	CFO	CFI	CFF
1	1	2.123	1.000	.09	.07	.00	.07
	2	1.100	1.389	.00	.01	.59	.05
	3	.532	1.998	.90	.11	.01	.12
	4	.244	2.949	.00	.81	.39	.76

a. Dependent Variable: WCA

Residuals Statistics[a]

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-.0984	.0995	.0162	.02357	144
Residual	-.53177	2.13342	.00000	.23485	144
Std. Predicted Value	-4.862	3.533	.000	1.000	144
Std. Residual	-2.240	8.989	.000	.989	144

a. Dependent Variable: WCA

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการวัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน

Variables Entered/Removed[a]

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	IT, QR, RT, CR[b]	.	Enter

a. Dependent Variable: WCA

b. All requested variables entered.

Model Summary[b]

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.174[a]	.030	.002	.23574	1.960

a. Predictors: (Constant), IT, QR, RT, CR

b. Dependent Variable: WCA

ANOVA[a]

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	.242	4	.060	1.088	.365[b]
	Residual	7.725	139	.056		
	Total	7.966	143			

a. Dependent Variable: WCA

b. Predictors: (Constant), IT, QR, RT, CR

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	Collinearity Statistics
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-.019	.043		-.444	.658		
	CFO	.000	.001	.029	.304	.761	.775	1.291
	CFI	-.007	.008	-.088	-.937	.350	.791	1.264
	CFF	.000	.003	.006	.075	.940	.964	1.037

a. Dependent Variable: WCA

Collinearity Diagnostics[a]

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	(Constant)	Variance Proportions CR	QR	RT	IT
1	1	2.997	1.000	.02	.02	.03	.03	.02
	2	1.021	1.714	.01	.45	.05	.01	.06
	3	.476	2.510	.00	.02	.02	.65	.22
	4	.370	2.848	.01	.50	.86	.01	.06
	5	.137	4.672	.96	.01	.04	.29	.64

a. Dependent Variable: WCA

Residuals Statistics[a]

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-.1585	.2019	.0162	.04112	144
Residual	-.51772	2.11847	.00000	.23242	144
Std. Predicted Value	-4.249	4.517	.000	1.000	144
Std. Residual	-2.196	8.987	.000	.986	144

a. Dependent Variable: WCA

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

Variables Entered/Removed[a]

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	CFF, CFI, CFO[b]	.	Enter

a. Dependent Variable: NOA

b. All requested variables entered.

Model Summary[b]

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.362[a]	.131	.112	.08971	2.121

a. Predictors: (Constant), CFF, CFI, CFO

b. Dependent Variable: NOA

ANOVA[a]

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	.170	3	.057	7.034	.000[b]
	Residual	1.127	140	.008		
	Total	1.296	143			

a. Dependent Variable: NOA

b. Predictors: (Constant), CFF, CFI, CFO

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	Collinearity Statistics
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-.020	.009		-2.247	.026		
	CFO	.000	.000	-.338	-3.286	.001	.588	1.700
	CFI	-2.045E-5	.000	-.064	-.708	.480	.770	1.299
	CFF	2.190E-5	.000	.053	.519	.605	.591	1.693

a. Dependent Variable: NOA

Collinearity Diagnostics[a]

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions			
				(Constant)	CFO	CFI	CFF
1	1	2.123	1.000	.09	.07	.00	.07
	2	1.100	1.389	.00	.01	.59	.05
	3	.532	1.998	.90	.11	.01	.12
	4	.244	2.949	.00	.81	.39	.76

a. Dependent Variable: NOA

Residuals Statistics[a]

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-.1478	.0415	-.0426	.03446	144
Residual	-.30512	.41065	.00000	.08876	144
Std. Predicted Value	-3.053	2.438	.000	1.000	144
Std. Residual	-3.401	4.578	.000	.989	144

a. Dependent Variable: NOA

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างของกิจการ วัดค่าโดยใช้วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

Variables Entered/Removed[a]

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	IT, QR, RT, CR[b]	.	Enter

a. Dependent Variable: NOA

b. All requested variables entered.

Model Summary[b]

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.130[a]	.017	-.011	.09575	1.886

a. Predictors: (Constant), IT, QR, RT, CR

b. Dependent Variable: NOA

ANOVA[a]

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	.022	4	.006	.600	.663[b]
	Residual	1.274	139	.009		
	Total	1.296	143			

a. Dependent Variable: NOA

b. Predictors: (Constant), IT, QR, RT, CR

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	Collinearity Statistics
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-.045	.018		-2.560	.012		
	CFO	.000	.000	-.057	-.595	.553	.775	
	CFI	.005	.003	.143	1.510	.133	.791	
	CFF	-.001	.001	-.040	-.467	.641	.964	

a. Dependent Variable: NOA

Collinearity Diagnostics[a]

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index		Variance Proportions			
				(Constant)	CR	QR	RT	IT
1	1	2.997	1.000	.02	.02	.03	.03	.02
	2	1.021	1.714	.01	.45	.05	.01	.06
	3	.476	2.510	.00	.02	.02	.65	.22
	4	.370	2.848	.01	.50	.86	.01	.06
	5	.137	4.672	.96	.01	.04	.29	.64

a. Dependent Variable: NOA

Residuals Statistics[a]

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-.0623	.0505	-.0426	.01241	144
Residual	-.30090	.44903	.00000	.09441	144
Std. Predicted Value	-1.587	7.502	.000	1.000	144
Std. Residual	-3.142	4.689	.000	.986	144

a. Dependent Variable: NOA

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ร้อยโทหญิง สารินี ศรีสงคราม
วัน เดือน ปีเกิด	22 มีนาคม 2536
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 153/111 ถนนราชวิถี แขวงวชิระ เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	ปี พ.ศ. 2554-2558 บัญชีบัณฑิต วิชาเอก การบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ประสบการณ์ทำงาน	ปี พ.ศ. 2558-2559 ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบบัญชี EY Ofiice Ltd. ปี พ.ศ. 2559-2562 ผู้ช่วยผู้จัดการบัญชี Wine Pro Co.,Ltd. ปี พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน นายทหารตรวจสอบภายใน สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 153/111 ถนนราชวิถี แขวงวชิระ เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10300